

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Виконав:

студент 4 курсу, групи 472-1

денної форми навчання

спеціальність 072 «Фінанси,

банківська справа та страхування»

Сушинський Павло Васильович_____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Юрій Едуард Олександрович_____

До захисту допущено на засіданні кафедри

протокол № ____ від «__» червня 2026 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту

_____ *доц. Харабара В.М.*

АНОТАЦІЯ

Сушинський П.В. Аналіз фінансових результатів підприємства в сучасних умовах. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2026. 50 с.

В кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти аналізу фінансових результатів підприємства в сучасних умовах господарювання. Розкрито економічну сутність фінансових результатів підприємства, розглянуто сучасні методичні підходи до їх аналізу. Досліджено динаміку формування фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво» та здійснено факторний аналіз прибутку та показників рентабельності. Визначено механізм забезпечення стійкості фінансових результатів підприємства в умовах воєнного стану, а також окреслено перспективні напрями підвищення прибутковості досліджуваного підприємства.

Ключові слова: фінансові результати, прибуток, рентабельність, ефективність діяльності, факторний аналіз.

ANNOTATION

Sushynskyi P.V. Analysis of an enterprise's financial results in the current economic climate. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor) level of higher education in specialty 072 – Finance, banking and insurance. Yuri Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2026. 50 p.

The qualification work examines the theoretical and practical aspects of analysing an enterprise's financial results in the current economic climate. It explores the economic essence of an enterprise's financial results and reviews contemporary methodological approaches to their analysis. The dynamics of the formation of the financial results of the State Enterprise 'Chernivtsi Military Forestry' are investigated, and a factor analysis of profit and profitability indicators is carried out. A mechanism for ensuring the stability of the enterprise's financial results under martial law is identified, and promising directions for increasing the profitability of the enterprise under study are determined.

Keywords: financial results, profit, profitability, operational efficiency, factor analysis.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ П.В. Сушинський

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Фінансові результати підприємств: економічна суть і ключові риски.....	6
1.2. Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів підприємства.....	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДП «ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО» ЗА 2023-2025 РОКИ.....	20
2.1. Аналіз динаміки формування фінансових результатів підприємства.....	20
2.2. Факторний аналіз прибутку підприємства та показників рентабельності.....	26
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ОСНОВНИХ ШЛЯХІВ ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	36
3.1. Механізм формування стійкості фінансових результатів підприємства в умовах війни.....	36
3.2. Перспективи зростання фінансових результатів підприємства...	43
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Фінансовий результат є одним із основних показників, що характеризує ефективність виробничої, операційної та загальної господарської діяльності підприємства. Саме він відображає кінцевий економічний ефект функціонування суб'єкта господарювання та виступає важливою основою для прийняття управлінських рішень, які в подальшому спрямовуються на забезпечення стабільного розвитку підприємства. Позитивний фінансовий результат у вигляді прибутку свідчить про результативність операційної, інвестиційної, фінансової та інших видів діяльності, а також формує підсумкову грошову оцінку ефективності функціонування підприємства.

Прибуток є головним внутрішнім джерелом фінансування діяльності підприємства, що забезпечує можливість його подальшого розвитку, зміцнення конкурентних позицій та підвищення рівня фінансової стійкості. Наявність стабільного прибутку створює умови для розширення діяльності, оновлення матеріально-технічної бази та впровадження інноваційних рішень. Крім того, прибуток підприємств відіграє важливу роль і на макроекономічному рівні, оскільки є одним із джерел формування доходів державного бюджету через систему податкових надходжень.

У сучасних умовах господарювання особливого значення набуває проведення аналізу фінансових результатів підприємства, оскільки він дає можливість оцінити ефективність діяльності, дослідити структуру та динаміку прибутку або збитку, визначити вплив окремих факторів на кінцевий результат та виявити резерви підвищення прибутковості. Основними показниками такого аналізу виступають прибуток до оподаткування, чистий прибуток, збиток, а також фінансові результати за окремими видами діяльності підприємства.

Питання формування та оцінювання фінансових результатів підприємств досліджували у своїх наукових працях багато вітчизняних учених, зокрема: О.М. Вакульчик, О.М. Гавриш, А.І. Дмитренко, І.Ю. Спіфанова, О. Ковальова, Ж.А. Кононенко, А.С. Лесюк, О.І. Степаненко, Н.Я. Фірман та інші.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, окремі аспекти цієї проблематики залишаються недостатньо вирішеними. Зокрема, дискусійними є питання трактування сутності фінансових результатів, а також удосконалення методичних підходів до їх формування, аналізу та оцінювання.

Мета роботи – обґрунтування основних шляхів вдосконалення формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства в сучасних умовах.

Об'єктом дослідження є результати фінансово-господарської діяльності ДП «Чернівецьке військове лісництво».

Предметом дослідження виступають економічні відносини, що виникають у процесі формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення в кваліфікаційній роботі наступних завдань:

- визначення економічної сутності і ключових рис фінансових результатів підприємства;
- дослідження сучасних підходів до аналізу фінансових результатів підприємства;
- здійснення аналізу динаміки формування фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки;
- проведення факторного аналізу прибутку підприємства та показників рентабельності;
- визначення механізму формування стійкості фінансових результатів підприємства в умовах війни;
- окреслення перспектив зростання фінансових результатів підприємства.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було застосовано комплекс як загальнонаукових, так і спеціальних методів дослідження. А саме, монографічний метод використано задля опрацювання теоретичних аспектів теми, економіко-статистичний – для аналізу показників діяльності

підприємства, методи горизонтального та вертикального аналізу – з метою оцінювання динаміки й структури фінансових результатів. Метод фінансових коефіцієнтів застосовано для визначення ефективності діяльності підприємства та рівня його фінансової стійкості. Для наочного подання результатів дослідження використано графічний метод, а системний підхід дав можливість комплексно оцінити особливості формування фінансових результатів підприємства в сучасних умовах господарювання.

Нормативно-правову основу дослідження у кваліфікаційній роботі становлять чинні законодавчі та нормативні акти України, які регулюють питання формування, визнання та оцінювання фінансових результатів діяльності господарюючих суб'єктів. Інформаційною базою дослідження слугували наукові праці як вітчизняних так і зарубіжних науковців із питань управління фінансовими результатами, матеріали офіційних статистичних джерел, ресурси мережі Інтернет, а також дані фінансової звітності ДП «Чернівецьке військове лісництво».

Кваліфікаційна робота включає вступ, основну частину та висновки. Результати проведеного дослідження викладені на 50 сторінках, список використаних джерел становить 50 найменувань. Робота містить 10 таблиць, 7 рисунків та 2 додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Фінансові результати підприємств: економічна суть і ключові риси

Фінансовий результат суб'єкта господарювання є одним з найважливіших показників, який характеризує ефективність його господарської діяльності. Він відображає підсумковий економічний ефект функціонування підприємства за певний період та дає змогу оцінити результативність використання наявних ресурсів. Саме фінансовий результат свідчить про здатність підприємства забезпечувати прибуткову діяльність, підтримувати фінансову стійкість і досягати поставлених цілей.

Значення фінансових результатів полягає не лише у визначенні рівня прибутковості підприємства, але й у їх впливі на економічний розвиток держави загалом. Прибуткова діяльність суб'єктів господарювання сприяє наповненню державного бюджету, підвищенню інвестиційної привабливості підприємств і галузей, а також активізації ділової активності в економіці [14].

Фінансовий результат є важливою інформаційною базою для формування фінансової стратегії підприємства та прийняття управлінських рішень. Його аналіз дозволяє визначити найбільш ефективні напрями діяльності, оцінити рівень ризику та своєчасно виявити проблеми у фінансово-господарській діяльності. Крім того, показники прибутковості мають важливе значення для зовнішніх користувачів інформації — інвесторів, кредиторів, партнерів і державних органів, оскільки позитивні фінансові результати підвищують довіру до підприємства та його конкурентоспроможність.

Отже, фінансовий результат виступає узагальнюючим показником ефективності діяльності підприємства, характеризує його фінансовий стан та перспективи розвитку. Враховуючи важливість даної категорії, поняття фінансового результату є предметом дослідження багатьох науковців, серед

яких існують різні підходи до трактування його економічної сутності (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Теоретичні підходи до трактування поняття «фінансовий результат»

Автор	Трактування поняття «фінансовий результат»
Н. Ю. Мардус, С. В. Брік	Дослідники розглядають фінансовий результат як підсумок співставлення доходів і витрат підприємства, відображених у фінансовій звітності, результатом чого є прибуток або збиток [22, с.150].
А. С. Лесюк	Під фінансовими результатами розуміють зміну величини прибутку або збитку підприємства та рівня його рентабельності в результаті фінансово-господарської діяльності за визначений період [19, с.72].
М. Р. Лучко, А. І. Фаріон, С. М. Жукевич	Фінансовий результат розглядається як підсумковий показник діяльності підприємства, що формується як різниця між отриманими доходами та витратами, понесеними у процесі здійснення звичайної й надзвичайної діяльності, з урахуванням податкових платежів за певний звітний період [21].
В. П. Пантелєєв	Науковець визначає фінансовий результат як прибуток або збиток від окремих видів діяльності підприємства, що обчислюється шляхом співставлення валового прибутку, операційних доходів та відповідних витрат підприємства [32, с.184].
Н. А. Іщенко	Фінансовий результат характеризується як різниця між доходами та витратами суб'єкта господарювання. У разі позитивного значення він виступає джерелом фінансування розвитку підприємства та показником ефективності його діяльності [11, с.390].
С. В. Мочерний	Автор трактує фінансовий результат як прибуток або збиток, отриманий юридичними чи фізичними особами у процесі підприємницької діяльності за певний звітний період [26, с.497].
С. Б. Шипіна	Фінансовий результат у бухгалтерському обліку визначається як різниця між доходами та витратами підприємства після сплати податків, що узагальнюється у формі прибутку або збитку [49, с.231].
Ю. В. Масюк, В. Ю. Боюн	Автори визначають фінансовий результат операційної діяльності як різницю між операційними доходами та витратами, що характеризує ефективність діяльності підприємства у виробничій, фінансовій, збутовій та інвестиційній сферах [24, с.95].

Фінансовий результат як важлива економічна категорія поєднує дві ключові цілі діяльності підприємства — збільшення доходів та оптимізацію витрат. Формування інформації про доходи, витрати та кінцеві результати діяльності здійснюється безперервно за допомогою системи бухгалтерського обліку, аналізу та внутрішнього контролю. Саме тому фінансовий результат виступає одним із основних показників оцінки ефективності господарської діяльності підприємства.

У науковій літературі існують різні підходи до трактування сутності фінансового результату. Представники економічної, фінансової, облікової та юридичної науки акцентують увагу на окремих аспектах цього поняття залежно від специфіки дослідження [1, с.164]. Це зумовлює наявність різноманітних визначень та підходів до розуміння економічного змісту фінансових результатів.

Досить поширеним є ототожнення понять «фінансовий результат» і «прибуток». Водночас окремі науковці вважають поняття прибутку ширшим за поняття фінансового результату. Зокрема, Н. О. Власова та І. Ю. Мелушова зазначають, що фінансові результати не можна повністю зводити лише до показника чистого прибутку, оскільки вони характеризують загальні підсумки діяльності підприємства та формуються під впливом багатьох факторів. Крім того, автори підкреслюють, що прибуток може використовуватися як об'єкт стратегічного й тактичного управління, тоді як фінансові результати більшою мірою виконують функції оперативного контролю та оцінки ефективності діяльності підприємства [6, с. 6-25].

На нашу думку, поняття «прибуток» є більш вузькою категорією порівняно з поняттям «фінансовий результат», оскільки останній охоплює не лише отриманий прибуток або збиток, а й загальну характеристику ефективності діяльності підприємства. У науковій літературі та нормативно-правових документах практично не використовується термін «нульовий фінансовий результат», хоча для підприємства на початкових етапах функціонування такий результат може вважатися прийнятним і навіть позитивним. Це пояснюється тим, що досягнення беззбиткової діяльності створює передумови для подальшого стабільного розвитку суб'єкта господарювання та зміцнення його фінансового стану.

Питання трактування фінансових результатів у системі управлінського обліку досліджувала Л.В. Нападовська [29], яка акцентувала увагу на відмінностях між фінансовим та управлінським підходами до їх визначення. Зокрема, у фінансовому обліку результат діяльності визначається загалом по

підприємству шляхом співставлення доходів і витрат без деталізації собівартості окремих видів продукції. Натомість у системі управлінського обліку фінансовий результат розраховується за окремими видами продукції, структурними підрозділами та центрами відповідальності, що дає можливість більш детально оцінити ефективність діяльності підприємства [31, с. 142]. Тобто, фінансовий облік орієнтований переважно на узагальнення результатів діяльності підприємства в цілому, тоді як управлінський облік забезпечує формування інформації для внутрішнього аналізу та прийняття управлінських рішень щодо окремих напрямів діяльності.

Таким чином, існуючі підходи до трактування поняття «фінансовий результат» доцільно розглядати у двох основних аспектах — економічному та обліковому, зміст яких узагальнено на рис. 1.1.

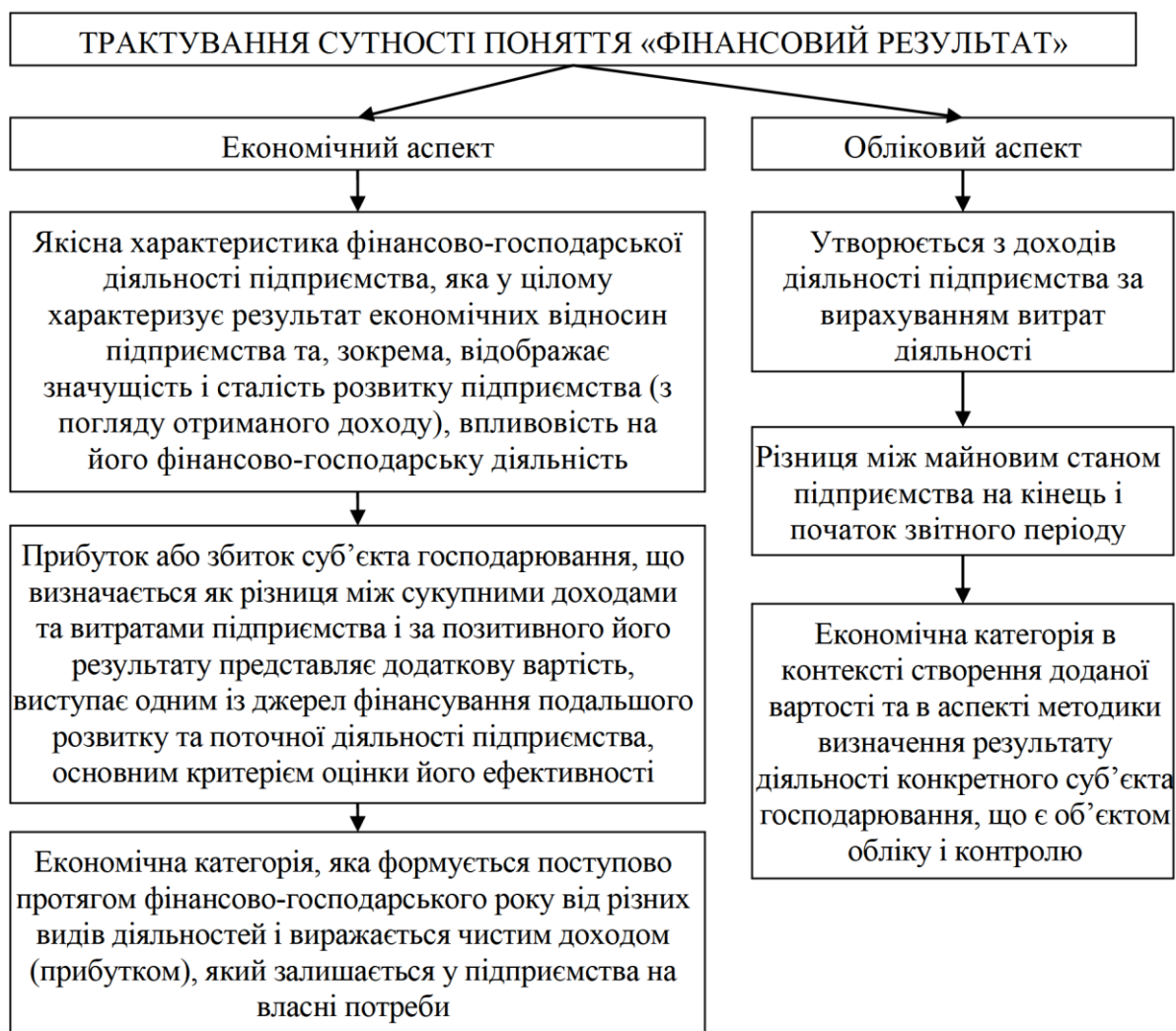

Рис. 1.1. Сутність категорії «фінансовий результат»

Аналіз наукових джерел свідчить про наявність різноманітних підходів до трактування поняття «фінансові результати». Проте більшість визначень, запропонованих науковцями у сфері бухгалтерського обліку, не повною мірою враховують економічний, податковий та управлінський аспекти формування фінансових результатів, що безпосередньо впливають на особливості їх відображення в системі бухгалтерського обліку підприємства [15, с.231].

У сучасній міжнародній практиці бухгалтерського обліку виділяють декілька основних підходів до визначення сутності фінансових результатів діяльності підприємства [1, с.166].

Перший підхід ґрунтується на визначенні фінансового результату як зміни вартості чистих активів підприємства за звітний період. Чисті активи при цьому розраховуються як різниця між загальною вартістю майна підприємства й сумою його зобов'язань та додаткових внесків власників.

Другий підхід передбачає визначення фінансового результату шляхом співставлення доходів і витрат підприємства за певний звітний період. Саме цей підхід є найбільш поширеним у міжнародній та вітчизняній практиці бухгалтерського обліку.

Третій підхід базується на порівнянні величини власного капіталу підприємства на початок і кінець звітного періоду, що дозволяє оцінити зміну фінансового стану суб'єкта господарювання.

Найбільшого поширення набув саме підхід, відповідно до якого фінансовий результат визначається як різниця між доходами та витратами підприємства з урахуванням змін залишків запасів і незавершеного виробництва протягом звітного періоду. Такий підхід використовується і в системі бухгалтерського обліку України [1, с. 166].

Узагальнюючи наукові підходи та результати проведеного дослідження, можна зробити висновок, що фінансовий результат – це підсумковий показник діяльності суб'єкта господарювання за певний період, який формується в процесі співставлення доходів й витрат та проявлятися може у формі прибутку, збитку або нульового результату.

На відміну від наукових підходів, чинне нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку не містить чіткого визначення поняття «фінансовий результат». У нормативних документах наведено лише трактування окремих складових та форм його прояву.

Зокрема, у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено, що: «доходи являють собою збільшення економічних вигод у результаті надходження активів або зменшення зобов'язань, що спричиняє зростання власного капіталу підприємства, за винятком внесків власників. Витрати, у свою чергу, трактуються як зменшення економічних вигод унаслідок вибуття активів або виникнення зобов'язань, що призводить до скорочення власного капіталу, окрім його вилучення чи розподілу між власниками. Прибуток визначається як перевищення доходів над відповідними витратами, а збиток — як перевищення витрат над отриманими доходами» [30].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» містить також визначення категорій «доходи» й «витрати», «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)». Проте в законодавстві не враховано можливість рівності доходів і витрат, унаслідок чого відсутнє тлумачення нульового фінансового результату як окремого економічного явища.

Податковий підхід до визначення фінансових результатів ґрунтується на розрахунку прибутку шляхом: «зменшення суми доходів на собівартість реалізованої продукції, виконаних робіт чи наданих послуг, а також на інші витрати звітного періоду» [36]. Таким чином, у межах податкового законодавства фінансовий результат фактично ототожнюється з прибутком підприємства.

У зв'язку з цим доцільним є розроблення окремого Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Фінансові результати», яке б комплексно регламентувало порядок формування та відображення фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання. Такий стандарт повинен містити чітке визначення поняття фінансового результату, систематизувати

терміни, що характеризують його складові та форми прояву, включаючи нульовий фінансовий результат, а також визначати методичні підходи до його формування залежно від виду діяльності підприємства та особливостей господарських операцій.

Крім того, у межах такого стандарту доцільно встановити єдину класифікацію доходів і витрат за видами діяльності, що забезпечить підвищення достовірності та порівнюваності фінансової інформації. Запровадження окремого стандарту сприятиме удосконаленню облікової практики, надасть підприємствам можливість обирати оптимальні підходи до формування фінансових результатів та закріплювати їх у наказі про облікову політику. Це, у свою чергу, дозволить мінімізувати ризик викривлення облікових даних і підвищити якість фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Дослідження наукових підходів до визначення економічної сутності поняття «фінансовий результат» дало можливість сформулювати низку характерних ознак, які найбільш повно відображають зміст цієї економічної категорії.

Передусім фінансовий результат виступає важливим показником оцінки ефективності використання капіталу та активів підприємства, оскільки саме на його основі визначаються орієнтири результативності господарської діяльності та інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Даний показник має значення як для аналізу поточного стану підприємства, так і для прогнозування перспектив його розвитку [39, с.138].

Фінансовий результат формується у процесі здійснення підприємницької діяльності та відображає кінцевий підсумок господарських операцій підприємства за певний звітний період. Його величина залежить від співвідношення доходів і витрат, що виникають у процесі функціонування суб'єкта господарювання. Переважання доходів над витратами свідчить про отримання прибутку, тоді як перевищення витрат над доходами призводить до виникнення збитків.

Водночас фінансовий результат є важливим індикатором ефективності економічних взаємовідносин підприємства з контрагентами, оскільки характеризує рівень організації виробничої, збутової та фінансової діяльності. Його аналіз дозволяє оцінити результативність управлінських рішень, ступінь раціональності використання ресурсів та здатність підприємства забезпечувати стабільне функціонування в умовах конкурентного середовища.

Крім того, фінансовий результат виступає одним із ключових чинників розвитку підприємства, забезпечення його фінансової стійкості та зміцнення позицій на ринку. Отриманий прибуток є джерелом самофінансування, розширення діяльності, оновлення матеріально-технічної бази та реалізації стратегічних цілей підприємства.

Таким чином, результати проведеного дослідження свідчать про те, що фінансовий результат є багатогранною та складною економічною категорією, яка відображає ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Як позитивна форма фінансового результату виступає прибуток, який є основною метою функціонування підприємства та одним із найважливіших показників оцінки результативності його господарської діяльності.

1.2. Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів підприємства

Прибуток виступає підсумковим показником результативності господарської діяльності підприємства та визначає основну мету його створення і функціонування. Для будь-якого суб'єкта господарювання надзвичайно важливим є постійний контроль за величиною та динамікою прибутку, а також реалізація заходів, спрямованих на його зростання. Особливої актуальності у зв'язку з цим набуває проведення своєчасного й комплексного аналізу фінансових результатів, який дає змогу виявити відхилення від запланованих показників, визначити ключові внутрішні та

зовнішні фактори, що негативно впливають на рівень прибутковості, а також окреслити можливі резерви її підвищення. Відтак сучасні фахівці у сфері фінансів повинні володіти відповідними методами та інструментами аналізу фінансових результатів діяльності підприємств.

Слід зауважити, що методичні основи аналізу фінансових результатів передбачають застосування сукупності принципів, підходів і методів обробки та інтерпретації фінансової інформації. Сучасна наукова думка і практичний досвід сформували широкий спектр методик оцінювання фінансових результатів діяльності підприємства [42, с.190].

За умови наявності історичних фінансових даних та використання спеціалізованого програмного забезпечення з'являється можливість прогнозування майбутнього рівня прибутковості. Такі прогнози здійснюються на основі побудови економіко-математичних моделей. Водночас варто враховувати, що подібні моделі, як правило, не відображають впливу змін зовнішнього середовища, тобто базуються на припущенні його стабільності. У зв'язку з цим отримані результати прогнозування можуть мати обмежену достовірність. Крім того, застосування економіко-математичного моделювання потребує від дослідника відповідного рівня спеціальних знань і навичок.

В умовах зростання впливу як зовнішніх, так і внутрішніх ризиків на стабільність діяльності вітчизняних підприємств особливого значення набуває систематичний моніторинг їх фінансових результатів. Такий підхід виступає важливим інструментом своєчасного виявлення фінансових ускладнень і слугує основою для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на покращення фінансового стану суб'єкта господарювання.

Комплексне дослідження фінансових результатів підприємства передбачає застосування різноманітних аналітичних методів. У сучасній економічній науці сформовано широкий арсенал інструментів такого аналізу, серед яких ключове місце займають горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний та факторний підходи. Водночас у наукових працях найчастіше акцент робиться саме на горизонтальному, вертикальному та коефіцієнтному

аналізі фінансово-господарської діяльності. Натомість економіко-математичні та функціонально-вартісні методи застосовуються значно рідше [43, с.65].

Поряд із класичними статистико-математичними підходами до оцінювання фінансових результатів, у науковій літературі також виділяють економічні методи, інструменти економічної кібернетики та оптимізаційного програмування, а також методи дослідження операцій і теорії прийняття рішень. Для більш ґрунтовного аналізу та підвищення обґрунтованості рекомендацій щодо вдосконалення діяльності підприємства використовують такі підходи, як CVP-аналіз (аналіз «витрати–обсяг–прибуток») і концепцію фінансового важеля.

Проведене узагальнення наукових джерел засвідчило відсутність універсального підходу до аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Формування відповідної методики є динамічним процесом, який змінюється під впливом трансформацій зовнішнього середовища, особливостей системи управління, а також вимог власників і керівництва щодо підвищення ефективності функціонування, конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку підприємства. Крім того, суттєву роль відіграють наукові напрацювання, спрямовані на вдосконалення теоретико-методичної бази аналізу [48, с.309].

Результати проведеного дослідження, а також опрацювання наукових і практичних публікацій за період 2000–2015 років, дали змогу систематизувати основні підходи до побудови методики фінансового аналізу доходів і формування фінансових результатів підприємства, а також визначити доцільні методи їх оцінювання. Це, у свою чергу, дозволяє сформувати комплексне уявлення про сучасні інструменти аналізу та напрями їх практичного застосування.

Проведене дослідження, відображене на рис. 1.2. засвідчило, що впродовж 2000–2015 років при формуванні методики фінансового аналізу більшість науковців і практиків надавали перевагу аналізу показників рентабельності та застосуванню факторного підходу. Водночас для оцінювання

фінансових результатів широко використовувалися горизонтальний, вертикальний і коефіцієнтний методи. Слід зазначити, що CVP-аналіз (аналіз «витрати–обсяг–прибуток») у цей період рекомендувався до застосування лише окремими дослідниками [5; 10; 26; 29].

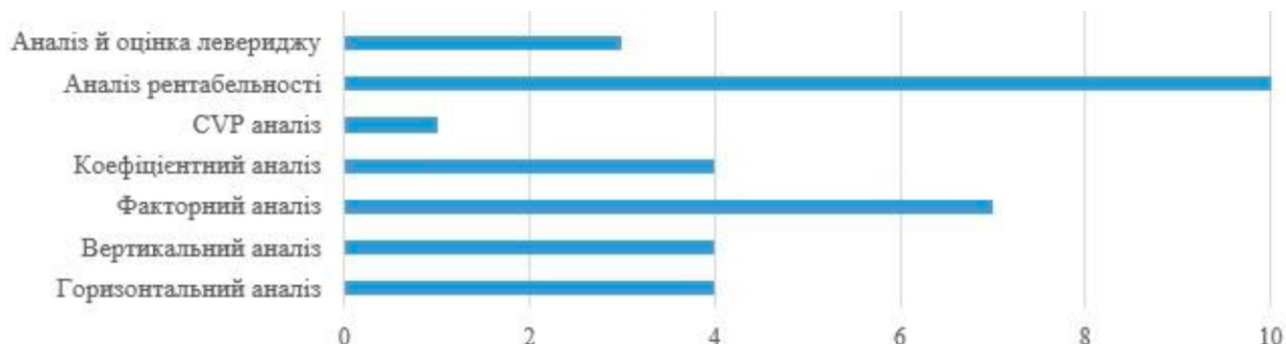

Рис. 1.2. Використання методів аналізу фінансових результатів підприємств в методиці аналізу у публікаціях за 2000-2015 роки

Аналіз наукових праць, опублікованих після 2015 року, вказує про певну трансформацію підходів до проведення фінансового аналізу. Зокрема, спостерігається зростання уваги до факторного, горизонтального та вертикального аналізу. Крім того, більшого поширення набули методи, які раніше використовувалися обмежено, зокрема індексний метод та метод ланцюгових підстановок.

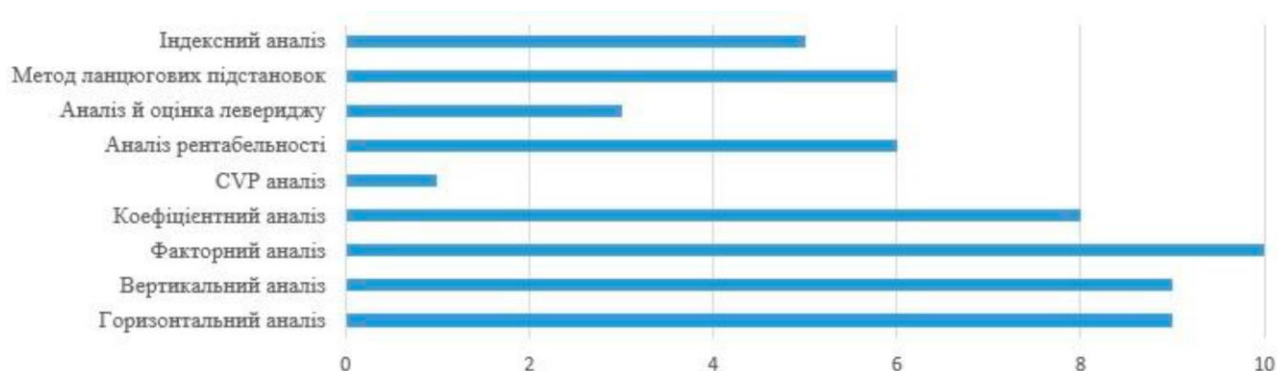

Рис. 1.3. Використання методів аналізу фінансових результатів підприємств у сучасних працях науковців

Отримані результати, відображені на рис. 1.3, дозволяють стверджувати, що в останні роки у практиці фінансового аналізу все частіше застосовуються

більш складні та багатокомпонентні підходи, які забезпечують вищу точність оцінювання. У сучасних умовах господарювання пріоритетними стають методи, що передбачають детальне опрацювання показників фінансової звітності (зокрема форм №1 і №2), серед яких горизонтальний, вертикальний, факторний і коефіцієнтний аналіз. Це контрастує з попередніми періодами, коли в наукових дослідженнях домінував аналіз рентабельності.

На нашу думку, така зміна акцентів обумовлена потребою у більш глибокому та всебічному дослідженні фінансового стану підприємства, його результативності та рівня ділової активності в умовах зростаючої невизначеності та динамічності зовнішнього середовища.

Отже, результати проведеного дослідження методичних підходів до аналізу фінансових результатів діяльності підприємства дають змогу запропонувати узагальнений комплексний підхід до їх оцінювання. Його застосування є важливим чинником забезпечення ефективного функціонування, підвищення конкурентоспроможності та зростання прибутковості підприємств, зокрема суб'єктів агропромислового комплексу України.

Запропонований підхід, на нашу думку, сприяє своєчасному виявленню проблем у фінансовій діяльності, посиленню контролю за ключовими факторами впливу на фінансові результати, а також підвищенню обґрунтованості управлінських рішень. Використання сучасних інструментів факторного аналізу у поєднанні з систематичним моніторингом впливових чинників дозволяє оптимізувати витрати, підвищити ефективність господарської діяльності, забезпечити зростання прибутковості та розширення фінансових можливостей підприємств. У підсумку це сприяє досягненню стабільного розвитку та зміцненню конкурентних позицій суб'єктів АПК на ринку.

Важливим етапом після проведення аналізу фінансових результатів є формування планів подальшої діяльності підприємства на основі системи бюджетування та прогнозування фінансових показників. Такий підхід дозволяє врахувати виявлені під час аналізу недоліки, удосконалити систему управління

фінансами та підвищити ефективність господарських процесів. Крім того, впровадження бюджетного контролю сприяє раціональному використанню ресурсів, оптимізації витрат і забезпечує зростання фінансових результатів підприємства у майбутніх періодах [28].

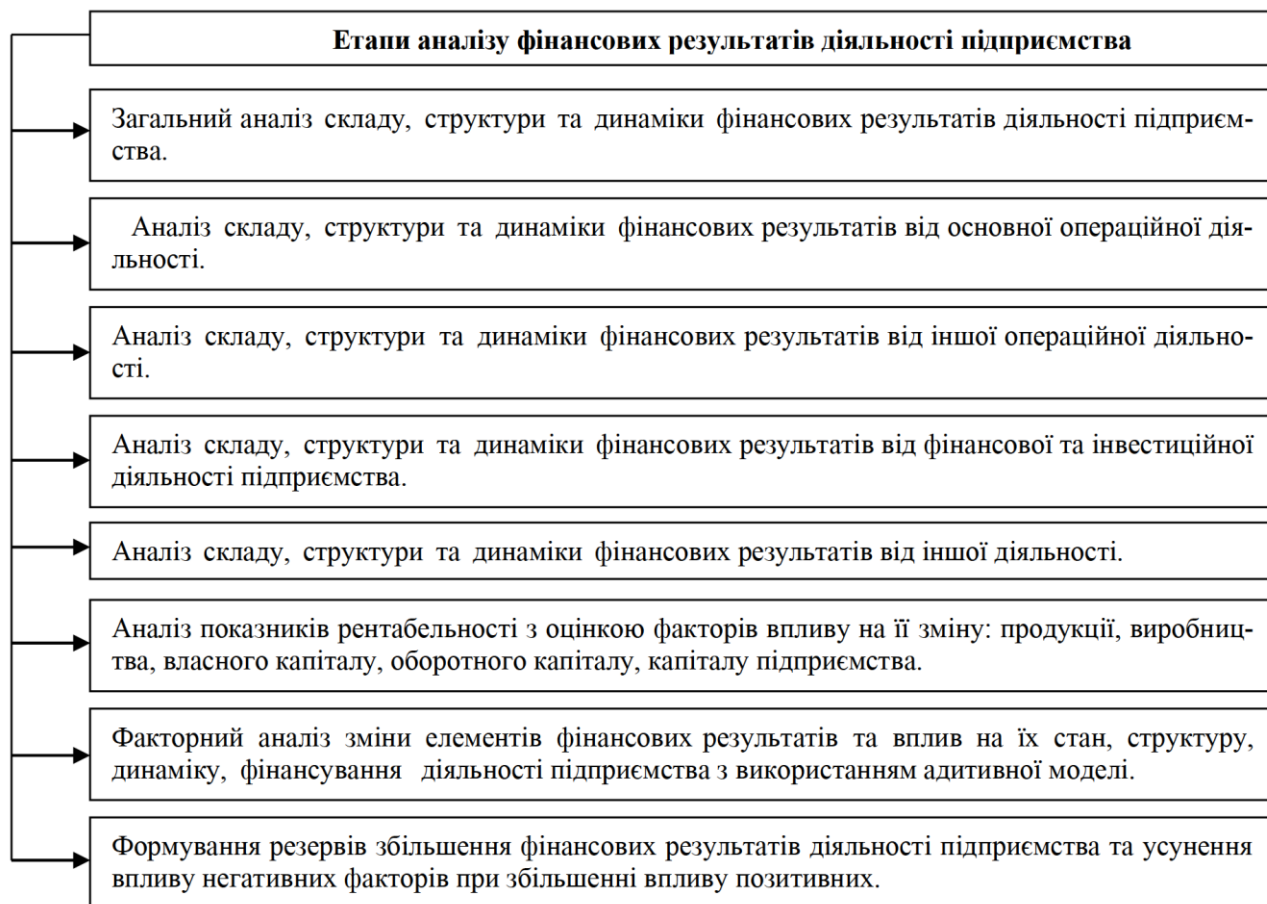

Рис. 1.4. Комплексний підхід до проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств

Отже, результати проведеного дослідження методичних підходів до аналізу фінансових результатів діяльності підприємства дають змогу запропонувати узагальнений комплексний підхід до їх оцінювання. Його застосування є важливим чинником забезпечення ефективного функціонування, підвищення конкурентоспроможності та зростання прибутковості підприємств, зокрема суб'єктів агропромислового комплексу України.

Запропонований підхід, на нашу думку, сприяє своєчасному виявленню проблем у фінансовій діяльності, посиленню контролю за ключовими факторами впливу на фінансові результати, а також підвищенню

обґрунтованості управлінських рішень. Використання сучасних інструментів факторного аналізу у поєднанні з систематичним моніторингом впливових чинників дозволяє оптимізувати витрати, підвищити ефективність господарської діяльності, забезпечити зростання прибутковості та розширення фінансових можливостей підприємств. У підсумку це сприяє досягненню стабільного розвитку та зміцненню конкурентних позицій суб'єктів АПК на ринку.

Важливим етапом після проведення аналізу фінансових результатів є формування планів подальшої діяльності підприємства на основі системи бюджетування та прогнозування фінансових показників. Такий підхід дозволяє врахувати виявлені під час аналізу недоліки, удосконалити систему управління фінансами та підвищити ефективність господарських процесів. Крім того, впровадження бюджетного контролю сприяє раціональному використанню ресурсів, оптимізації витрат і забезпечує зростання фінансових результатів підприємства у майбутніх періодах [37].

Отже, проведене дослідження теоретичних і методичних підходів до визначення сутності та аналізу фінансових результатів підприємства дозволяє зробити висновок, що фінансовий результат є однією з ключових економічних категорій, яка відображає ефективність господарської діяльності суб'єкта господарювання. Він формується у процесі співставлення доходів і витрат та може проявлятися у вигляді прибутку, збитку або нульового результату.

Дослідження сучасних підходів до аналізу фінансових результатів показало, що найбільш поширеними є горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний і факторний методи аналізу, застосування яких дозволяє комплексно оцінити фінансовий стан підприємства, виявити резерви підвищення прибутковості та забезпечити обґрунтованість управлінських рішень. У сучасних умовах господарювання особливого значення набуває використання комплексного підходу до аналізу фінансових результатів, який поєднує традиційні методи оцінювання з елементами прогнозування, бюджетування та фінансового контролю.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДП «ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО» ЗА 2023-2025 РОКИ

2.1. Аналіз динаміки формування фінансових результатів підприємства

ДП «Чернівецьке військове лісництво» є державним підприємством лісогосподарського спрямування, основною діяльністю якого є ведення лісового господарства, охорона та відтворення лісових ресурсів, а також раціональне використання лісового фонду. Підприємство здійснює заготівлю деревини, роботи з лісовідновлення, догляд за лісовими насадженнями та забезпечує збереження природних ресурсів регіону. Діяльність підприємства спрямована на поєднання економічної ефективності з дотриманням екологічних вимог та принципів сталого розвитку лісового господарства.

Проведемо аналіз динаміки та структури доходів ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки (табл. 2.1) використавши фінансову звітність підприємства, а саме форму №2 «Звіт про фінансові результати» ДП «Чернівецьке військове лісництво» (дод. А.1, А.2, А.3).

Таблиця 2.1

Динаміка складу та структури доходів ДП «Чернівецьке військове
лісництво» за 2023-2025 роки, (розраховано за додатками А.1-А.3)

Показник	2023 рік		2024 рік		2025 рік	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
1.Чистий дохід (виручка) від реалізації	26360	99,45	26382	99,67	29754	99,67
2.Інші операційні доходи	145	0,55	87	0,33	98	0,33
3.Інші доходи	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.Всього доходів	26505	100,00	26469	100,00	29852	100,00

Як видно з табл. 2.1, структура доходів ДП «Чернівецьке військово-лісництво» за 2023–2025 роки вказує на чітку орієнтацію підприємства на основну діяльність як головне джерело формування фінансових результатів.

У 2023 році загальний обсяг доходів становив 26505 тис. грн., з яких основну частку формував чистий дохід від реалізації продукції — 26360 тис. грн. (99,45%). Інші операційні доходи були незначними і становили 145 тис. грн. (0,55%).

У 2024 році загальна сума доходів дещо зменшилась до 26469 тис. грн. Чистий дохід від реалізації залишився практично на тому ж рівні — 26382 тис. грн., а його питома вага зросла до 99,67%. Водночас інші операційні доходи скоротилися до 87 тис. грн. (0,33%), що свідчить про зменшення додаткових джерел надходжень.

У 2025 році спостерігається зростання загального обсягу доходів до 29852 тис. грн. Основним фактором цього зростання стало збільшення чистого доходу від реалізації до 29 754 тис. грн., при цьому його частка залишилась стабільно високою — 99,67%. Інші операційні доходи незначно зросли до 98 тис. грн. (0,33%), але їх роль у формуванні загального доходу залишається мінімальною.

Інші доходи протягом усього аналізованого періоду були відсутні, що свідчить про відсутність нетипових або разових джерел надходжень.

Отже, структура доходів підприємства є стабільною та характеризується високою концентрацією на основній діяльності — реалізації продукції (зокрема деревини та супутніх лісових ресурсів). Це є позитивним фактором, оскільки свідчить про чітку спеціалізацію підприємства. Водночас низька частка інших доходів може вказувати на обмежені можливості диверсифікації джерел надходжень.

Загалом підприємство демонструє стабільність у формуванні доходів із тенденцією до їх зростання у 2025 році, що свідчить про покращення результатів господарської діяльності.

Для дослідження формування прибутку ДП «Чернівецьке військово-лісництво» за 2023–2025 роки дослідимо динаміку та структуру витрат

підприємства за допомогою табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка складу та структури витрат ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки

Показник	2023 рік		2024 рік		2025 рік	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
1.Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	22574	86,09	20314	77,45	25231	85,42
2.Адміністративні витрати	1474	5,62	1786	6,81	2245	7,60
3.Витрати на збут	150	0,57	127	0,48	215	0,73
4.Інші операційні витрати	1960	7,48	3947	15,05	1777	6,02
5.Податок на прибуток від звичайної діяльності	62	0,24	53	0,20	69	0,23
6.Всього витрат	26220	100	26227	100	29537	100

Аналіз динаміки складу та структури витрат ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023–2025 роки свідчить про зміну пріоритетів у формуванні витрат та їх нерівномірну структуру. Найбільшу частку у витратах протягом усього періоду займає собівартість реалізованої продукції, яка у 2023 році становила 86,09%, у 2024 році зменшилася до 77,45%, а у 2025 році знову зросла до 85,42%. Така динаміка свідчить про коливання виробничих витрат та їх вагомий вплив на загальний обсяг витрат підприємства.

Адміністративні витрати мають тенденцію до поступового зростання як у абсолютному, так і у відносному вираженні: їх частка збільшилася з 5,62% у 2023 році до 7,60% у 2025 році, що може вказувати на підвищення витрат на управління підприємством.

Витрати на збут залишаються незначними у структурі витрат, хоча у 2025 році спостерігається їх зростання до 0,73%, що може бути пов'язано з

активізацією реалізаційної діяльності.

Інші операційні витрати характеризуються суттєвими коливаннями: у 2024 році їх частка різко зросла до 15,05% порівняно з 7,48% у 2023 році, однак у 2025 році знизилася до 6,02%. Це може свідчити про наявність разових або нестабільних витрат у 2024 році.

Податок на прибуток має незначну частку у структурі витрат і залишається відносно стабільним протягом досліджуваного періоду.

Загальний обсяг витрат у 2024 році майже не змінився порівняно з 2023 роком, однак у 2025 році зріс до 29537 тис. грн., що свідчить про розширення діяльності або збільшення витратної складової.

Отже, структура витрат підприємства характеризується домінуванням виробничих витрат, зростанням адміністративних витрат та нестабільністю інших операційних витрат, що потребує оптимізації витратної політики з метою підвищення ефективності діяльності. Відтак, дослідимо більш детально операційні витрати ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка обсягу та структури операційних витрат ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки

Група	2023 рік		2024 рік		2025 рік	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
Матеріальні затрати	8319	35,89	8953	35,13	9673	33,54
Витрати на оплату праці	7045	30,39	8895	34,91	10899	37,79
Відрахування на соціальні заходи	1642	7,08	2030	7,97	2377	8,24
Амортизація	467	2,01	476	1,87	481	1,67
Інші операційні витрати	5707	24,62	5128	20,12	5410	18,76
Всього витрат	23180	100,00	25482	100,00	28840	100,00

Як видно з табл. 2.3, загальна сума операційних витрат підприємства має

стійку тенденцію до збільшення: у 2024 році вона зросла на 2302 тис. грн. (з 23180 тис. грн. до 25482 тис. грн.), а у 2025 році — ще на 3358 тис. грн., досягнувши 28840 тис. грн. Це свідчить про розширення масштабів діяльності підприємства, а також вплив інфляційних процесів і зростання цін на ресурси.

Матеріальні затрати у абсолютному вираженні щороку зростають (з 8319 тис. грн. у 2023 році до 9673 тис. грн. у 2025 році), однак їхня питома вага в структурі витрат поступово зменшується — з 35,89% до 33,54%. Це може свідчити про більш ефективне використання матеріальних ресурсів або випереджаюче зростання інших складових витрат.

Витрати на оплату праці демонструють найбільш суттєве зростання як у абсолютному, так і у відносному вираженні: з 7045 тис. грн. (30,39%) у 2023 році до 10899 тис. грн. (37,79%) у 2025 році. Така динаміка може бути зумовлена підвищенням рівня заробітної плати, збільшенням чисельності працівників або змінами в організації праці. Зростання частки витрат на оплату праці свідчить про підвищення ролі трудових ресурсів у діяльності підприємства.

Відрахування на соціальні заходи також мають тенденцію до зростання — з 1642 тис. грн. до 2377 тис. грн., а їх питома вага збільшилась з 7,08% до 8,24%. Це є закономірним наслідком зростання фонду оплати праці.

Амортизаційні відрахування залишаються відносно стабільними за сумою (467–481 тис. грн.), однак їх частка у загальній структурі витрат зменшується з 2,01% до 1,67%. Це може свідчити про недостатній рівень оновлення основних засобів або їх відносно незначну частку в структурі ресурсів підприємства.

Інші операційні витрати у 2024 році зменшились на 579 тис. грн., а у 2025 році дещо зросли (на 282 тис. грн.), однак їх питома вага має чітку тенденцію до зниження, а саме із 24,62% у 2023 році до 18,76% у 2025 році. Це свідчить про певну оптимізацію непрямих витрат та підвищення контролю за їх формуванням.

Отже, у структурі витрат ДП «Чернівецьке військово-лісництво» відбувається поступове зміщення акценту в бік витрат на оплату праці та

пов'язаних із ними відрахувань, при одночасному зниженні частки матеріальних та інших операційних витрат. Загальне зростання витрат потребує посилення контролю за їх ефективністю, особливо в частині витрат на персонал, що мають найбільший вплив на формування собівартості продукції та фінансовий результат підприємства.

Аналіз формування прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023–2025 роки свідчить про загалом нестабільну, але позитивну динаміку фінансових результатів підприємства, що зумовлено як змінами обсягів реалізації, так і коливанням витрат (рис. 2.1).

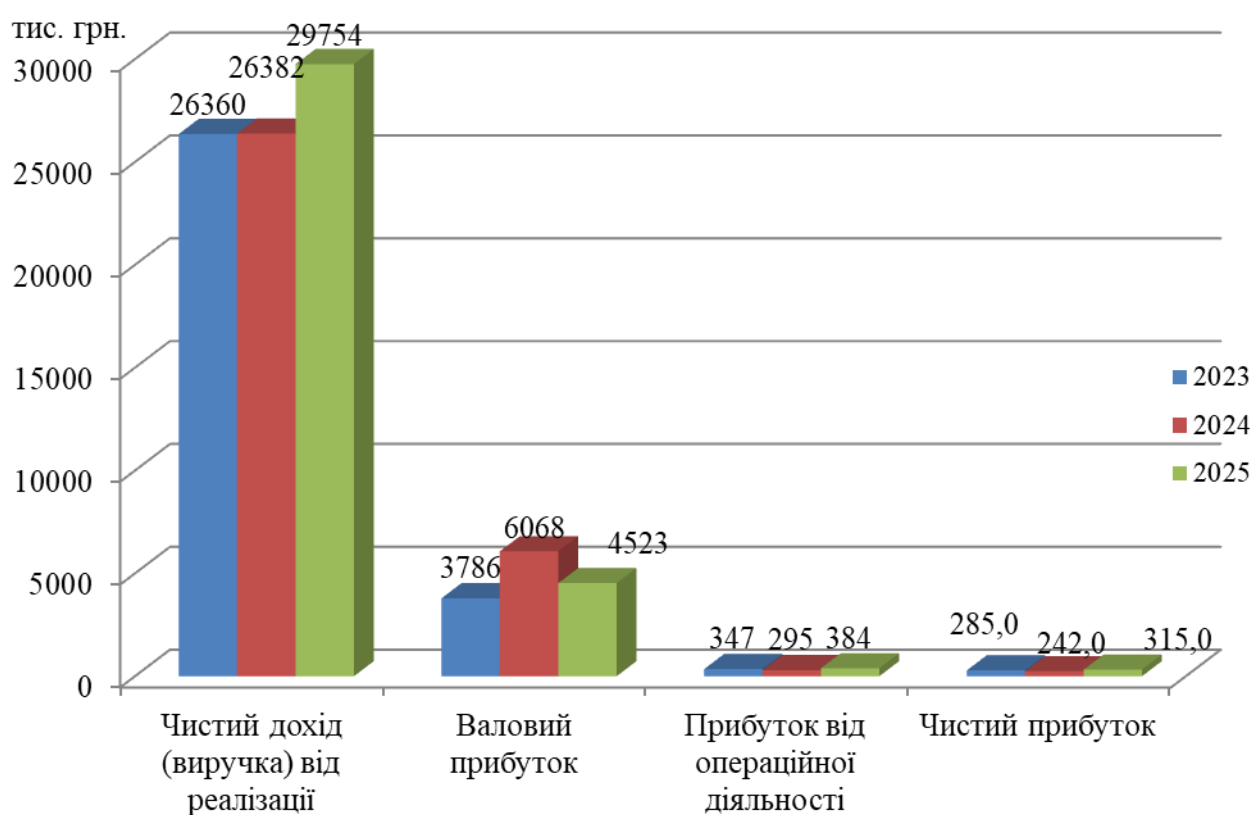

Рис. 2.1. Динаміка прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023–2025 роки

Валовий прибуток підприємства у 2024 році зріс на 2282 тис. грн. порівняно з 2023 роком, що є наслідком зниження собівартості при майже незмінному доході. Проте у 2025 році цей показник зменшився на 1545 тис. грн. і склав 4523 тис. грн., що пояснюється випереджаючим зростанням витрат порівняно з доходами.

Прибуток від операційної діяльності демонструє поступове зростання: з 347 тис. грн. у 2023 році до 384 тис. грн. у 2025 році, що свідчить про покращення ефективності основної діяльності підприємства, хоча темпи зростання є незначними.

Чистий прибуток підприємства у 2024 році зменшився на 43 тис. грн., що свідчить про певне погіршення фінансових результатів. Водночас у 2025 році відбулося його зростання на 73 тис. грн. до 315 тис. грн., що є позитивною тенденцією та вказує на поступове відновлення ефективності діяльності підприємства.

Отже, аналіз показує, що у 2024 році ДП «Чернівецьке військове лісництво» зіткнулося з погіршенням фінансових результатів через зростання витрат, незважаючи на ефективне управління собівартістю. У 2025 році підприємству вдалося покращити показники прибутковості, однак проблема високого рівня витрат, зокрема собівартості та адміністративних витрат, залишається актуальною та потребує подальшого контролю й оптимізації.

2.2. Факторний аналіз прибутку підприємства та показників рентабельності

Важливим етапом оцінювання фінансових результатів діяльності підприємства є факторний аналіз прибутку, який дає можливість визначити ступінь впливу окремих чинників на зміну його величини. Проведення такого аналізу дозволяє не лише встановити причини збільшення чи зменшення прибутку, а й виявити потенційні резерви для підвищення ефективності господарської діяльності. Для ДП «Чернівецьке військове лісництво» це має особливе значення, адже прибуток виступає основним джерелом фінансування виробничих потреб, оновлення матеріально-технічної бази та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Результати проведеного аналізу свідчать, що основою формування

прибутку підприємства є дохід від реалізації лісопродукції та супутніх послуг. Валовий дохід ДП «Чернівецьке військове лісництво» формується переважно за рахунок реалізації деревини, продукції лісового господарства та виконання лісогосподарських робіт. Зростання або скорочення обсягів реалізації продукції безпосередньо впливає на величину валового прибутку підприємства. Зокрема, збільшення обсягів реалізації сприяє зростанню прибутку, тоді як їх зменшення призводить до його скорочення.

Водночас важливе значення має структура реалізованої продукції. Підвищення питомої ваги менш рентабельної продукції у загальному обсязі реалізації негативно впливає на суму прибутку, тоді як збільшення частки високорентабельної продукції забезпечує його зростання. Значний вплив на фінансовий результат має також рівень собівартості продукції: її підвищення призводить до зменшення валового прибутку, а зниження — до його збільшення. Крім того, зміна цін на продукцію лісового господарства безпосередньо позначається на розмірі отриманого прибутку.

З метою визначення основних чинників, що вплинули на зміну прибутку, доцільно провести факторний аналіз прибутку від реалізації продукції. Оскільки ДП «Чернівецьке військове лісництво» не здійснює перерахунок показників обсягу реалізації продукції звітного періоду за собівартістю та цінами попереднього року, відтак факторний аналіз валового прибутку досліджуваного підприємства доцільно проводити у наступній послідовності:

1. Вплив зміни обсягу реалізації продукції ДП «Чернівецьке військове лісництво» на суму валового прибутку визначається за формулою:

$$\Delta \text{Пр} = \text{Пр}_0 \cdot (C_1 / C_0 - 1), \quad (2.1)$$

де Пр_0 - валовий прибуток попереднього періоду;

C_0 - собівартість продукції попереднього періоду;

C_1 - собівартість продукції звітного періоду.

$$\Delta \text{Пр}_{2023/2024} = 3786 \cdot (20314 / 22574 - 1) = -379,0 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{Пр}_{2024/2025} = 6068 \cdot (25231 / 20314 - 1) = 1468,8 \text{ тис. грн.}$$

2. Вплив зміни собівартості реалізованої продукції ДП «Чернівецьке військове лісництво» на валовий прибуток визначаємо за допомогою формули:

$$\Delta\Pi_C = -[B_1 \cdot (C_1 / B_1 - C_0 / B_0)] \quad (2.2)$$

де Π_C - зміна собівартості;

B_1, B_0 - чиста виручка від реалізації звітнього і попереднього періоду.

$$\Delta\Pi_{C2023/2024} = -[26382 \cdot (20314 / 26382 - 22574 / 26360)] = 2279,2 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\Pi_{C2024/2025} = -[29754 \cdot (25231 / 29754 - 20314 / 26382)] = -2320,6 \text{ тис. грн.}$$

3. Вплив змін у структурі й асортименті продукції ДП «Чернівецьке військове лісництво» на прибуток визначаємо за допомогою формули:

$$\Delta\Pi_{\text{стр}} = \Pi_0 \cdot (B_1 / B_0 - C_1 / C_0) \quad (2.3)$$

$$\Delta\Pi_{\text{стр} 2023/2024} = 3786 \cdot (26382 / 26360 - 20314 / 22574) = 382,2 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\Pi_{\text{стр} 2024/2025} = 6068 \cdot (29754 / 26382 - 25231 / 20314) = -693,2 \text{ тис. грн.}$$

Відповідно, дія всіх факторів на валовий прибуток становить: $\Delta\Pi = \Delta\Pi_{\text{Пр}} + \Delta\Pi_C + \Delta\Pi_{\text{стр}}$.

$$\Delta\Pi_{2023/2024} = -379,0 + 2278,2 + 382,2 = 2282 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\Pi_{2024/2025} = 1468,8 + (-2320,6) + (-693,2) = -1545,0 \text{ тис. грн.}$$

Отже, дія всіх факторів протягом 2023-2024 років в цілому збільшила валовий прибуток ДП «Чернівецьке військове лісництво» на 2282 тис. грн., а протягом 2024-2025 років зменшила на 1545 тис. грн. Узагальнення впливу факторів на валовий прибуток ДП «Чернівецьке військове лісництво» наведено у табл. 2.4.

Відповідно, протягом 2023-2024 років на зростання обсягу валового прибутку найбільший вплив мало зниження собівартості продукції, що забезпечило приріст прибутку на 2278,2 тис. грн. Зміни у структурі й асортименті продукції забезпечили зростання валового прибутку на 382,2 тис. грн. Однак, зміна обсягу реалізації негативно вплинула на зміну валового прибутку зменшивши його на 379,0 тис. грн.

Вплив факторів на валовий прибуток ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки, тис. грн.

Фактори	Обсяг впливу	
	2023 р./2024 р.	2024 р./2025 р.
Зміна обсягу реалізації продукції, ΔP_r	-379,0	1468,8
Зміна собівартості реалізованої продукції, ΔP_c	2278,2	-2320,6
Зміна у структурі й асортименті продукції, $\Delta P_{стр}$	382,2	-693,2
Загальний вплив	2282	-1545

Протягом 2024-2025 років спостерігаються зовсім протилежні тенденції. Так, зміна собівартості реалізованої продукції та зміна у структурі й асортименті продукції призвели до зменшення прибутку на 2320,6 тис. грн. та 693,2 тис. грн. відповідно. А зміна обсягу реалізації позитивно вплинула на зміну валового прибутку збільшивши його на 1468,8 тис. грн.

Для визначення чинників, які здійснюють позитивний або негативний вплив на формування результативного показника діяльності ДП «Чернівецьке військове лісництво», а саме чистого прибутку, доцільно застосувати 4-факторну мультиплікативну модель аналізу. Використання такого підходу дає змогу комплексно оцінити ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства та встановити ступінь впливу окремих факторів на кінцевий фінансовий результат.

Для побудови зазначеної моделі використовуються такі основні показники: величина власного капіталу підприємства, коефіцієнт оборотності активів, мультиплікатор власного капіталу та показник чистої рентабельності. Сукупність цих показників дозволяє охарактеризувати ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства, рівень фінансової стійкості та здатність генерувати прибуток у процесі господарської діяльності.

Відповідно до даної моделі, залежність чистого прибутку від наведених факторів має наступний вигляд: [29, с. 35]

$$\text{ЧП} = \text{ВК} \cdot \text{К}_{\text{обА}} \cdot \text{М}_{\text{к}} \cdot \text{Р}_{\text{чиста}}, \quad (2.4)$$

де ЧП - чистий прибуток підприємства;

ВК - середньорічні залишки власного капіталу підприємства;

$\text{К}_{\text{обА}}$ - коефіцієнт оборотності активів підприємства;

$\text{М}_{\text{к}}$ - мультиплікатор власного капіталу підприємства;

$\text{Р}_{\text{чиста}}$ - чиста рентабельність.

Показники, що необхідні для проведення факторного аналізу чистого прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» узагальнено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Вихідні дані для проведення факторного аналізу чистого прибутку ДП
«Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки

Показник	2023-2024 роки			2024-2025 роки		
	Попередній рік (п)	Звітний рік (з)	Зміна значень	Попередній рік (п)	Звітний рік (з)	Зміна значень
Чистий прибуток (ЧП), тис. грн	285	242	-43	242	315	73
Чистий дохід від реалізації продукції (ЧД), тис. грн	26360	26382	22	26382	29754	3 372
Середньорічні залишки активів (А), тис. грн	22379	17889,5	-4490	17889,5	15573	-2 317
Середньорічні залишки власного капіталу (ВК), тис. грн	19322,5	15739	-3584	15739	13076	-2 663
Оборотність активів ($\text{К}_{\text{обА}}$), оборотів (ряд. 2 / ряд. 3)	1,178	1,475	0,297	1,475	1,911	0,436
Мультиплікатор капіталу ($\text{М}_{\text{к}}$) (ряд. 3 / ряд. 4)	1,158	1,137	-0,022	1,137	1,191	0,054
Чиста рентабельність ($\text{Р}_{\text{чиста}}$) (ряд. 1 / ряд. 2)	0,0108	0,0092	-0,0016	0,0092	0,0106	0,0014

Використовуючи модель (2.4), проведемо поетапну оцінку кількісного впливу кожного фактора на зміну чистого прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» із застосуванням методу ланцюгових підстановок.

1. Визначимо зміну чистого прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» в результаті зміни величини власного капіталу:

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{БК}} = (\text{BK}_3 - \text{BK}_\text{п}) \cdot \text{КобА}_\text{п} \cdot \text{М}_{\text{Кп}} \cdot \text{Р}_{\text{чиста п}} \quad (2.5)$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{БК}2023/2024} = (15739 - 19322,5) \cdot 1,178 \cdot 1,158 \cdot 0,0108 = -52,86 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{БК}2024/2025} = (13076 - 15739) \cdot 1,475 \cdot 1,137 \cdot 0,0092 = -40,95 \text{ тис. грн.}$$

2. Визначимо зміну чистого прибутку ДП «Чернівецьке військо лісництво» в результаті зміни оборотності активів:

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{КобА}} = \text{BK}_3 \cdot (\text{КобА}_3 - \text{КобА}_\text{п}) \cdot \text{М}_{\text{Кп}} \cdot \text{Р}_{\text{чиста п}} \quad (2.6)$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{КобА}2023/2024} = 15739 \cdot (1,475 - 1,178) \cdot 1,158 \cdot 0,0108 = 58,50 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{КобА}2024/2025} = 13076 \cdot (1,911 - 1,475) \cdot 1,137 \cdot 0,0092 = 59,43 \text{ тис. грн.}$$

3. Визначимо зміну чистого прибутку ДП «Чернівецьке військо лісництво» в результаті зміни мультиплікатора власного капіталу:

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Мк}} = \text{BK}_3 \cdot \text{КобА}_3 \cdot (\text{М}_{\text{Кз}} - \text{М}_{\text{Кп}}) \cdot \text{Р}_{\text{чиста п}} \quad (2.7)$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Мк} 2023/2024} = 15739 \cdot 1,475 \cdot (1,137 - 1,158) \cdot 0,0108 = -5,41 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Мк} 2024/2025} = 13076 \cdot 1,911 \cdot (1,191 - 1,137) \cdot 0,0092 = 12,45 \text{ тис. грн.}$$

4. Визначимо зміну чистого прибутку ДП «Чернівецьке військо лісництво» в результаті зміни величини чистої рентабельності:

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Р чиста}} = \text{BK}_3 \cdot \text{КобА}_3 \cdot \text{М}_{\text{Кз}} \cdot (\text{Р}_{\text{чиста з}} - \text{Р}_{\text{чиста п}}) \quad (2.8)$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Р чиста} 2023/2024} = 15739 \cdot 1,475 \cdot 1,137 \cdot (0,0092 - 0,0108) = -42,24 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧП}_{\text{Р чиста} 2024/2025} = 13076 \cdot 1,911 \cdot 1,191 \cdot (0,0106 - 0,0092) = 42,07 \text{ тис. грн.}$$

Оцінимо сукупний вплив чинників на зміну чистого прибутку ДП «Чернівецьке військо лісництво» в звітному періоді:

$$\Delta \text{ЧП}_{2023/2024} = (-52,86) + 58,50 + (-5,41) + (-42,24) = -43 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧП}_{2024/2025} = (-40,95) + 59,43 + 12,45 + 42,07 = 73 \text{ тис. грн.}$$

Отримані результати, узагальнені у табл. 2.6. свідчать про неоднорідний вплив окремих факторів на формування чистого прибутку ДП «Чернівецьке військо лісництво» протягом 2023-2025 років.

Так, у 2023–2024 роках загальний вплив факторів був негативним і призвів до зменшення чистого прибутку на 43 тис. грн. Найбільший негативний вплив мало скорочення величини власного капіталу, що зумовило зниження

прибутку на 52,86 тис. грн. Негативно на результат також вплинуло зменшення мультиплікатора власного капіталу, внаслідок чого чистий прибуток скоротився на 43,24 тис. грн., що характеризує зниження ефективності використання залучених джерел фінансування. Незначний негативний вплив у цей період мала зміна чистої рентабельності, що зумовило зменшення прибутку на 5,41 тис. грн.

Таблиця 2.6

Узагальнення впливу факторів на чистий прибуток ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки, тис. грн.

Фактори	Сума впливу	
	2023 р./2024 р.	2024 р./2025 р.
Зміна величини власного капіталу	-52,86	-40,95
Зміна оборотності активів	58,50	59,43
Зміна величини чистої рентабельності	-5,41	12,45
Зміна величини мультиплікатора власного капіталу	-43,24	42,07
Загальний вплив факторів	-43	73

Водночас позитивний вплив на фінансовий результат ДП «Чернівецьке військове лісництво» мало зростання оборотності активів, за рахунок чого чистий прибуток збільшився на 58,50 тис. грн. Тобто, відбулось підвищення ефективності використання активів підприємства та прискорення їх обороту у процесі господарської діяльності.

У 2024–2025 роках ситуація суттєво покращилася, оскільки сукупний вплив факторів забезпечив зростання чистого прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» на 73 тис. грн. Основним позитивним чинником залишалося підвищення оборотності активів, яке сприяло збільшенню прибутку на 59,43 тис. грн. Також позитивний вплив у 2025 році мало зростання чистої рентабельності, що сприяло збільшенню чистого прибутку на 12,45 тис. грн. Крім того, позитивним фактором стало збільшення мультиплікатора власного капіталу, вплив якого становив 42,07 тис. грн., що характеризує більш ефективне використання власного капіталу у формуванні фінансових результатів.

Разом із тим негативний вплив у 2024–2025 роках мало зменшення величини власного капіталу ДП «Чернівецьке військове лісництво», яке призвело до скорочення чистого прибутку на 40,95 тис. грн.

Важливе місце у системі фінансового аналізу та планування діяльності підприємства займають показники рентабельності, оскільки саме вони характеризують рівень ефективності використання наявних фінансових ресурсів та результативність господарської діяльності. Показники рентабельності дозволяють оцінити здатність підприємства забезпечувати покриття витрат, ефективно використовувати власний капітал і формувати прибуток у процесі здійснення господарської діяльності. Основні показники рентабельності ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників рентабельності ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки, (розраховано за додатками А.1-Б.3)

Показник	Значення показників			Абсолютне відхилення (+,-)	
	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2024/ 2023	2025/ 2024
Показники рентабельності фінансових ресурсів					
Рентабельність активів	1,27	1,35	2,02	0,08	0,67
Чиста рентабельність власного капіталу	1,47	1,54	2,41	0,06	0,87
Рентабельність інвестованого капіталу (ROIC)	1,47	1,54	2,41	0,06	0,87
Показники рентабельності діяльності					
Рентабельність витрат	1,33	1,13	1,30	-0,20	0,18
Рентабельність продукції	16,77	29,87	17,93	13,10	-11,94
Рентабельність продажу	1,32	1,12	1,29	-0,20	0,17
Рентабельність виробничих ресурсів					
Рентабельність виробничих фондів	1,41	1,55	2,46	0,14	0,91
Рентабельність персоналу	3,85	3,36	4,57	-0,49	1,20
Рентабельність основних засобів	1,63	1,79	3,03	0,17	1,24
Рентабельність оборотних коштів	5,90	5,63	6,18	-0,28	0,56

У групі показників рентабельності фінансових ресурсів спостерігається позитивна тенденція. Так, рентабельність активів ДП «Чернівецьке військове лісництво» зросла з 1,27 % у 2023 році до 2,02 % у 2025 році, що свідчить про підвищення ефективності використання майна підприємства та збільшення обсягу прибутку, отриманого з кожної гривні активів. Чиста рентабельність власного капіталу поступово збільшується і у 2025 році становить 2,41%, що на 0,87% більше порівняно з 2024 роком. Аналогічна динаміка характерна і для рентабельності інвестованого капіталу (ROIC), однак за відсутності у підприємства довгострокових зобов'язань рентабельність інвестованого капіталу збігається із рентабельністю власного капіталу підприємства.

Показники рентабельності діяльності ДП «Чернівецьке військове лісництво» характеризуються нестабільною динамікою. Зокрема, рентабельність витрат у 2024 році знизилася на 0,20% порівняно з 2023 роком, що свідчить про зростання витрат підприємства або недостатньо ефективне їх використання. Проте у 2025 році даний показник зріс до 1,30%, що є позитивною тенденцією та свідчить про покращення контролю за витратами. Рентабельність продукції у 2024 році суттєво підвищилася — на 13,10%, досягнувши 29,87%, однак у 2025 році знизилася до 17,93%. Це пов'язано зі збільшенням собівартості продукції та зниженням темпів приросту доходів від реалізації. Подібна тенденція спостерігається і щодо рентабельності продажу, яка після зниження у 2024 році знову зросла у 2025 році до 1,29%.

Показники рентабельності виробничих ресурсів ДП «Чернівецьке військове лісництво» також демонструють переважно позитивну динаміку. Рентабельність виробничих фондів зросла з 1,41 % у 2023 році до 2,46 % у 2025 році, тобто відбулось підвищення ефективності використання виробничого потенціалу підприємства. Рентабельність персоналу у 2024 році дещо знизилася, проте у 2025 році досягла 4,57%, що є найвищим значенням за досліджуваній період та характеризує підвищення продуктивності праці працівників. Значне зростання спостерігається і за показником рентабельності основних засобів, який у 2025 році становив 3,03%, що на 1,24% більше

порівняно з 2024 роком. Це свідчить про покращення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.

Рентабельність оборотних коштів у 2024 році незначно знизилася, а саме на 0,28% до 5,63%, однак у 2025 році збільшилася на 0,56% до 6,18%, що вказує на підвищення ефективності використання оборотних активів та прискорення їх оборотності.

Отже, результати аналізу свідчать про загальне покращення показників рентабельності ДП «Чернівецьке військове лісництво» у 2025 році. Це вказує на підвищення ефективності використання активів, капіталу та виробничих ресурсів підприємства. Разом із тим коливання окремих показників рентабельності діяльності свідчать про необхідність подальшого вдосконалення системи управління витратами та підвищення ефективності реалізації продукції.

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ОСНОВНИХ ШЛЯХІВ ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

3.1. Механізм формування стійкості фінансових результатів підприємства в умовах війни

В умовах воєнного стану діяльність суб'єктів господарювання супроводжується підвищеним рівнем фінансових ризиків, що пов'язано зі зростанням вартості енергоресурсів, пального, сировини, обладнання та інших матеріально-технічних ресурсів як на внутрішньому, так і на світовому ринках. Такі умови суттєво ускладнюють ведення господарської діяльності та негативно впливають на фінансові результати підприємств.

Ефективність функціонування підприємства в період воєнних дій значною мірою визначається його здатністю забезпечувати стабільність фінансових результатів і підтримувати належний рівень фінансової стійкості. У зв'язку з цим підприємства незалежно від форми власності та організаційно-правової форми намагаються формувати фінансові ресурси таким чином, щоб забезпечити максимальну економічну віддачу та ефективність діяльності. Важливими умовами при цьому є дотримання принципів самокупності, безбитковості, самофінансування та фінансової незалежності.

Фінансово стійкі підприємства мають низку переваг у процесі здійснення господарської діяльності. Зокрема, вони характеризуються вищим рівнем конкурентоспроможності, мають більшу довіру з боку контрагентів і споживачів, а також є більш привабливими для кредиторів та потенційних інвесторів. Це створює додаткові можливості для стабільного розвитку підприємства навіть в умовах економічної нестабільності та воєнних викликів [22].

Сучасні умови господарювання супроводжуються значною кількістю викликів, що впливають на процес стабільного формування фінансових

результатів підприємств. На ефективність діяльності господарюючих суб'єктів впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори, що визначають рівень їх фінансової стійкості та конкурентоспроможності (рис. 3.1). Одним із найважливіших чинників є макроекономічна нестабільність.

Рис. 3.1. Фактори стійкого формування фінансових результатів підприємств

1. Макроекономічні коливання суттєво впливають на фінансовий стан підприємств та результати їх діяльності. Зокрема, зміни валютних курсів, високий рівень інфляції, економічні спади та кризові явища можуть призводити до зростання витрат, скорочення прибутковості та погіршення платоспроможності суб'єктів господарювання. Крім того, значний вплив мають зміни у державній економічній політиці, зокрема перегляд податкового законодавства, посилення регуляторних вимог або зміна умов ведення бізнесу. Такі фактори можуть негативно позначатися на обсягах доходів підприємств і створювати додаткові ризики для їх стабільного функціонування.

2. Конкурентний тиск. Підприємства на сучасному етапі розвитку економіки функціонують в умовах жорсткої конкуренції не тільки на внутрішньому, але й на міжнародному ринках. Суб'єкти господарювання у зв'язку з цим змушені постійно вдосконалювати методи ведення бізнесу, впроваджувати нові підходи до залучення споживачів та підвищувати ефективність діяльності з метою забезпечення стабільних фінансових

результатів.

3. Технологічні зміни. Інтенсивний розвиток сучасних технологій потребує від підприємств оперативного впровадження інноваційних рішень, автоматизації виробничих процесів та використання цифрових інструментів управління. Несвоєчасна адаптація до технологічних змін може спричинити втрату конкурентних переваг і погіршення фінансового стану підприємства.

4. Екологічні та соціальні вимоги. Важливим викликом для сучасних підприємств є необхідність дотримання принципів сталого розвитку, зокрема екологічних стандартів та соціальної відповідальності. Реалізація заходів, спрямованих на екологічну безпеку та соціальну підтримку працівників і суспільства, часто потребує значних фінансових ресурсів, що впливає на результати господарської діяльності.

5. Проблеми управління персоналом. Серед актуальних проблем підприємств варто виділити дефіцит кваліфікованих кадрів, зростання витрат на оплату праці та необхідність підвищення мотивації персоналу. Для забезпечення ефективної діяльності компанії змушені інвестувати у професійний розвиток працівників і створювати належні умови праці.

6. Зміни в споживчих перевагах. Сучасні споживачі висувують підвищені вимоги до якості товарів і послуг, їхньої безпечності, екологічності та відповідності принципам соціальної відповідальності. У зв'язку з цим підприємства повинні постійно адаптувати власну стратегію до змін ринкових потреб, що безпосередньо впливає на фінансові показники їх діяльності.

7. Глобалізація і геополітичні ризики. Поглиблення процесів глобалізації супроводжується зростанням ризиків, пов'язаних із військовими конфліктами, міжнародними санкціями, торговельними обмеженнями та іншими геополітичними факторами. Такі обставини можуть призводити до порушення логістичних ланцюгів, скорочення ринків збуту та ускладнення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

8. Забезпечення ліквідності. В умовах економічної нестабільності управління грошовими потоками набуває особливої важливості. Підприємства

повинні забезпечувати ефективний баланс між рівнем прибутковості та здатністю своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, враховуючи ризики неплатоспроможності партнерів і коливання ринкової кон'юнктури.

Для ефективного реагування на сучасні виклики підприємствам необхідно впроваджувати комплексні підходи до управління ризиками, здійснювати контроль і оптимізацію витрат, шукати альтернативні джерела отримання доходів, а також активно впроваджувати інноваційні рішення. Реалізація таких заходів сприятиме підтриманню фінансової стійкості підприємства та забезпеченню його стабільного функціонування у довгостроковій перспективі [3, с. 260].

Інтегрований механізм забезпечення стійкого формування фінансових результатів підприємств повинен враховувати сукупність сучасних ризиків і загроз (рис. 3.2), які виникають у процесі діяльності компаній, особливо в умовах військових конфліктів та економічної нестабільності. Такий механізм має характеризуватися високим рівнем адаптивності та гнучкості, що дозволить підприємствам підтримувати фінансову рівновагу, зберігати конкурентоспроможність і забезпечувати подальший розвиток навіть за кризових умов.

Основними складовими інтегрованого механізму забезпечення стійкого формування фінансових результатів ДП «Чернівецьке військово-лісництво» в умовах сучасних викликів можуть бути такі елементи:

1. Антикризове фінансове управління. Для забезпечення стабільної діяльності ДП «Чернівецьке військово-лісництво» особливого значення набуває адаптація фінансової політики до умов воєнного стану та економічної нестабільності. З цією метою необхідно здійснювати постійний аналіз грошових потоків для підтримання належного рівня ліквідності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань, зокрема щодо виплати заробітної плати, розрахунків із постачальниками та сплати податків. Важливим напрямом є також оптимізація витрат шляхом скорочення неперіоритетних витрат і підвищення ефективності використання ресурсів. У разі потреби підприємство

може застосовувати механізми реструктуризації зобов'язань для підтримання безперервності господарської діяльності.

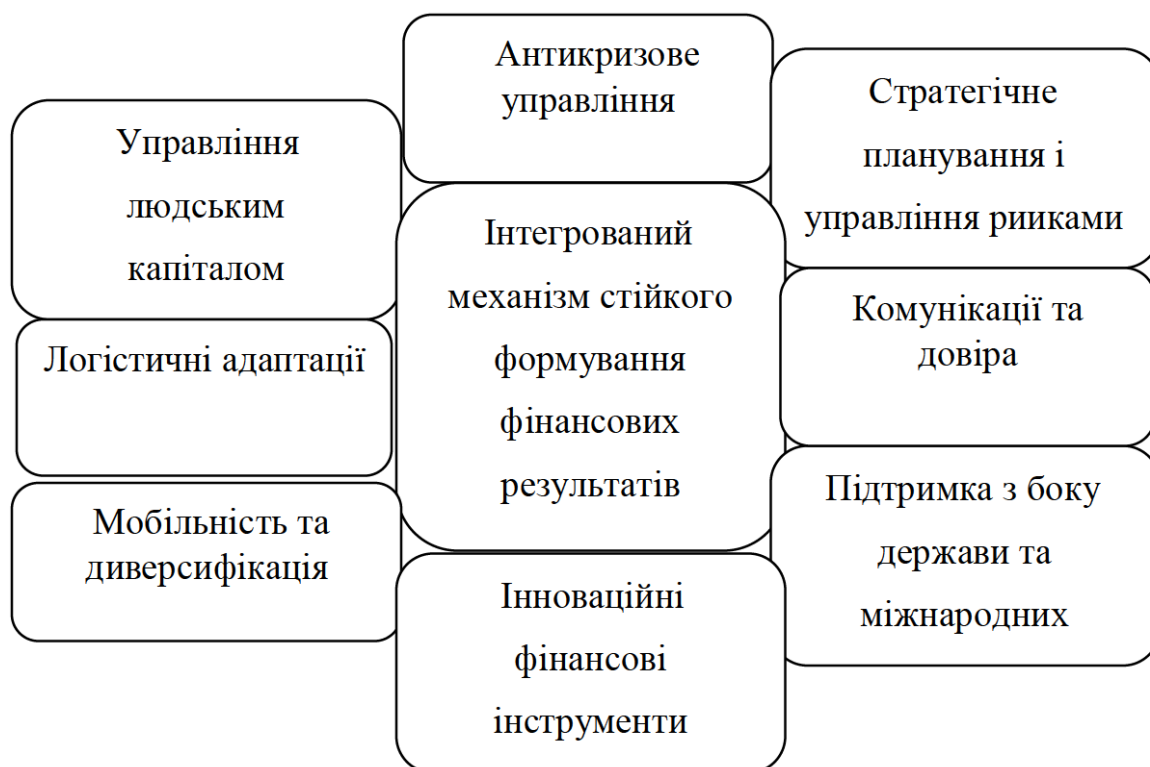

Рис. 3.2. Інтегрований механізм стійкого формування фінансових результатів підприємств

2. Гнучкість діяльності та диверсифікація напрямів роботи. В умовах воєнних ризиків підприємству необхідно забезпечувати адаптивність виробничих процесів та диверсифікацію видів діяльності. Для ДП «Чернівецьке військове лісництво» це може передбачати розширення напрямів лісгосподарської діяльності, розвиток переробки деревини, збільшення обсягів реалізації паливної деревини та супутньої продукції. Крім того, важливим є освоєння нових ринків збуту та адаптація продукції до актуальних потреб споживачів.

3. Використання сучасних фінансових інструментів. Ефективне функціонування підприємства потребує застосування інноваційних фінансових механізмів, спрямованих на мінімізацію ризиків і залучення додаткових ресурсів. Зокрема, доцільним є використання страхових інструментів для захисту майна та виробничих активів від можливих збитків. Важливу роль

відіграє залучення державної підтримки, грантових програм і пільгового фінансування для розвитку лісового господарства та реалізації екологічних проєктів. Також перспективним напрямом є налагодження партнерської співпраці з інвесторами та міжнародними організаціями.

4. Логістична адаптація діяльності. У сучасних умовах особливого значення набуває ефективна організація логістичних процесів. ДП «Чернівецьке військово-лісьництво» має забезпечувати пошук альтернативних маршрутів транспортування деревини та матеріалів, розширювати співпрацю з надійними постачальниками й удосконалювати систему управління поставками. Використання цифрових технологій у сфері логістики дозволить оперативно контролювати рух продукції та підвищити ефективність координації виробничих процесів.

5. Управління трудовими ресурсами. Важливим фактором стабільної діяльності підприємства є збереження кадрового потенціалу та забезпечення належних умов праці. Для цього необхідно впроваджувати заходи матеріальної та нематеріальної мотивації працівників, створювати безпечні умови праці та підтримувати соціальний захист персоналу. Окрему увагу доцільно приділяти професійному навчанню, підвищенню кваліфікації працівників і їх адаптації до нових умов функціонування підприємства.

6. Стратегічне планування та управління ризиками. Для забезпечення фінансової стійкості ДП «Чернівецьке військово-лісьництво» необхідно здійснювати довгострокове стратегічне планування з урахуванням можливих змін зовнішнього середовища. Підприємству доцільно розробляти декілька сценаріїв розвитку діяльності залежно від економічної та безпекової ситуації. Водночас важливим є формування системи управління ризиками, яка передбачає оцінку потенційних загроз, диверсифікацію постачальників, створення резервів матеріальних ресурсів і фінансових коштів.

7. Підтримка з боку держави та міжнародних партнерів. Суттєвим чинником забезпечення стабільної роботи підприємства є використання механізмів державної підтримки та співпраця з міжнародними організаціями.

Для ДП «Чернівецьке військове лісництво» це може включати участь у державних програмах розвитку лісового господарства, екологічних ініціативах, а також отримання фінансової та технічної допомоги для модернізації виробництва.

8. Комунікаційна політика та формування довіри. Ефективна система комунікацій сприяє підтриманню позитивної репутації підприємства та зміцненню партнерських відносин. ДП «Чернівецьке військове лісництво» повинно забезпечувати відкриту взаємодію з клієнтами, постачальниками, державними органами та громадськістю. Важливим є також оновлення маркетингової політики відповідно до сучасних умов ринку та потреб споживачів, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства [31, с.142].

Отже, в сучасних умовах господарювання забезпечення стійкого формування фінансових результатів підприємства є одним із ключових завдань ефективного управління. Для ДП «Чернівецьке військове лісництво» особливого значення набуває здатність своєчасно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики, пов'язані з економічною нестабільністю, воєнними ризиками, змінами ринкового середовища та зростанням вимог до ефективності використання ресурсів.

Підтримання фінансової стабільності підприємства потребує впровадження комплексного механізму управління, який поєднує антикризові фінансові заходи, диверсифікацію діяльності, використання сучасних фінансових інструментів, удосконалення логістичних процесів, ефективне управління персоналом та стратегічне планування. Важливу роль у забезпеченні стабільного розвитку відіграють також державна підтримка, співпраця з міжнародними організаціями та формування прозорої комунікаційної політики.

3.2. Перспективи зростання фінансових результатів підприємства

У сучасних умовах господарювання забезпечення позитивної динаміки фінансових результатів є одним із ключових завдань діяльності ДП «Чернівецьке військово-лісництво». Ефективне управління фінансовими ресурсами та підвищення прибутковості підприємства створюють основу для його стабільного функціонування, економічної безпеки та подальшого розвитку. Позитивні фінансові результати підвищують інвестиційну привабливість підприємства. Високий рівень рентабельності та стабільність доходів формують довіру з боку потенційних інвесторів і фінансових установ, що створює можливості для залучення додаткових фінансових ресурсів. Це, у свою чергу, дозволяє модернізувати матеріально-технічну базу, впроваджувати сучасні технології лісгосподарської діяльності та підвищувати ефективність виробництва.

Важливим аспектом є також посилення конкурентних переваг підприємства. Покращення фінансових показників дає змогу ДП «Чернівецьке військово-лісництво» здійснювати більш гнучку цінову політику, розширювати асортимент продукції та покращувати якість послуг. Це сприяє зміцненню позицій підприємства на ринку та збільшенню обсягів реалізації продукції.

Окрему увагу слід приділити взаємовідносинам із банківськими установами та кредиторами. Підприємство з високими показниками платоспроможності та фінансової стабільності має більше можливостей для отримання кредитів та інших фінансових ресурсів на вигідних умовах. Це дозволяє забезпечити фінансування поточних потреб і реалізацію перспективних проєктів розвитку [24, с.95].

Важливим інструментом оцінки перспектив зростання фінансових результатів підприємства є розрахунок порогу рентабельності, оскільки дозволяє визначити мінімальний обсяг операційного доходу, необхідний для покриття витрат та забезпечення беззбиткової діяльності. Аналіз показників ДП «Чернівецьке військово-лісництво» за 2023-2025 роки наведених у табл. 3.1.

свідчить про те, що підприємство протягом усього досліджуваного періоду працювало прибутково, однак рівень запасу фінансової стійкості залишається незначним.

Таблиця 3.1

Динаміка порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості ДП
«Чернівецьке військове лісництво» за 2023-2025 роки

Показник	Значення показників			Абсолютне відхилення (+,-)	
	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2024/ 2023	2025/ 2024
Операційні доходи, тис. грн.	26505	26469	29852	-36	3383
Операційні витрати, тис. грн., у т.ч.	26158	26174	29468	16	3294
- змінні витрати	18571	19079	20288	508	1209
- постійні витрати	7587	7095	9180	-492	2085
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	347	295	384	-52	89
Маржинальний дохід, тис. грн.	7934	7390	9564	-544	2174
Питома вага маржинального доходу в операційному доході	0,299	0,279	0,320	-0,020	0,041
Поріг рентабельності, тис. грн.	25346	25412	28653	67	3241
Питома вага порогу рентабельності в операційному доході, %	95,63	96,01	95,99	0,38	-0,02
Зона фінансової стійкості, тис. грн.	1159	1057	1199	-103	142
Запас фінансової стійкості, %	4,37	3,99	4,01	-0,38	0,02

У 2023 році поріг рентабельності становив 25346 тис. грн., що складало 95,63% операційного доходу. У 2024 році даний показник зріс до 25412 тис. грн., а у 2025 році – до 28653 тис. грн. Зростання порогу рентабельності свідчить про збільшення необхідного обсягу доходів для покриття постійних і змінних витрат підприємства. Основною причиною цього є підвищення витрат на здійснення господарської діяльності, зокрема постійних витрат у 2025 році.

Водночас позитивним фактором є зростання маржинального доходу підприємства – з 7934 тис. грн. у 2023 році до 9564 тис. грн. у 2025 році. Також у 2025 році збільшилася питома вага маржинального доходу в операційному

доході до 0,320, що свідчить про покращення здатності підприємства формувати прибуток після покриття змінних витрат. Це створює передумови для підвищення рівня прибутковості у майбутніх періодах.

Аналіз запасу фінансової стійкості показує, що підприємство має відносно невеликий резерв безпечної діяльності. Так, у 2023 році запас фінансової стійкості становив 1159 тис. грн., або 4,37% операційного доходу, у 2024 році – 1057 тис. грн. (3,99%), а у 2025 році – 1199 тис. грн. (4,01%). Це свідчить про те, що навіть незначне скорочення обсягів реалізації або зростання витрат може негативно вплинути на фінансові результати підприємства та призвести до втрати прибутковості.

Отже, перспективи зростання фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво» безпосередньо пов'язані зі зниженням порогу рентабельності та збільшенням запасу фінансової стійкості. Для цього підприємству доцільно розробити комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності та покращення фінансових результатів у перспективі (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Напрями покращення фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво»

Аспект діяльності	Заходи щодо підвищення ефективності діяльності ДП «Чернівецьке військове лісництво»
1	2
Фінансовий аспект	Раціональне управління оборотними коштами підприємства
	Удосконалення системи фінансового забезпечення та структури капіталу
	Оптимізація податкового навантаження відповідно до чинного законодавства
	Впровадження заходів із мінімізації фінансових ризиків
	Планування та оцінка ефективності інвестиційних проєктів
Маркетинговий аспект	Дослідження ринку лісопродукції та аналіз конкурентного середовища
	Формування позитивного іміджу та конкурентного позиціонування підприємства
	Удосконалення системи маркетингових комунікацій
	Розвиток довгострокових відносин із замовниками та партнерами
	Розширення ринків збуту та диверсифікація продукції
	Постійний моніторинг результативності маркетингової діяльності

Продовження табл. 3.1

1	2
Виробничий аспект	Підвищення ефективності лісгосподарських і виробничих процесів
	Впровадження сучасних технологій та елементів автоматизації
	Раціональне управління матеріальними запасами та ресурсами
	Підвищення якості продукції та дотримання екологічних стандартів
	Скорочення енергетичних витрат і впровадження енергоощадних технологій
	Підвищення кваліфікації та професійного розвитку працівників
Організаційний аспект	Удосконалення організаційної структури управління підприємством
	Підвищення ефективності внутрішніх управлінських процесів
	Забезпечення раціонального використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів
	Стимулювання інноваційної діяльності та освоєння нових напрямів розвитку
	Удосконалення системи фінансового контролю та планування
	Формування кадрового потенціалу та залучення висококваліфікованих спеціалістів

Проведений аналіз фінансових результатів ДП «Чернівецьке військово-лісництво» дозволяє визначити основні резерви зростання прибутку підприємства. Їх реалізація сприятиме підвищенню ефективності діяльності, зміцненню фінансової стійкості та покращенню показників рентабельності.

Одним із головних резервів є скорочення операційних витрат. У 2025 році операційні витрати підприємства становили 29468 тис. грн., що на 3294 тис. грн. більше в порівнянні з 2024 роком. У структурі витрат найбільшу частку займають матеріальні витрати – 9673 тис. грн., а також витрати на оплату праці – 10899 тис. грн. Навіть незначне скорочення операційних витрат дозволить суттєво збільшити прибуток підприємства.

Так, за умови зниження операційних витрат на 5% можливий резерв зростання прибутку становитиме:

$$\text{Резерв зростання прибутку} = 29468 \times 5\% = 1473,4 \text{ тис. грн.}$$

Отже, за рахунок оптимізації витрат підприємство може збільшити прибуток від операційної діяльності з 384 тис. грн. до 1857,4 тис. грн.

Важливим резервом є також збільшення обсягів реалізації продукції. У 2025 році чистий дохід від реалізації продукції склав 29754 тис. грн. За умови

збільшення обсягів реалізації на 10% додатковий дохід підприємства становитиме:

$$29754 \times 10\% = 2975,4 \text{ тис. грн.}$$

Враховуючи рівень рентабельності продажу у 2025 році (1,29 %), додатковий прибуток від збільшення обсягів реалізації може скласти:

$$2\,975,4 \times 1,29\% = 38,4 \text{ тис. грн.}$$

Ще одним резервом підвищення прибутковості є скорочення адміністративних витрат. У 2025 році вони становили 2245 тис. грн. За умови їх зменшення на 7% резерв зростання прибутку становитиме:

$$2245 \times 7\% = 157,2 \text{ тис. грн.}$$

Крім того, значним резервом є підвищення ефективності використання основних засобів. У 2025 році рентабельність основних засобів зросла до 3,03%, що свідчить про покращення ефективності їх використання. Подальша модернізація технічної бази та зменшення простоїв обладнання сприятимуть зростанню продуктивності праці та скороченню витрат.

Важливим напрямом є також прискорення оборотності оборотних коштів і скорочення дебіторської заборгованості. У 2025 році дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги становила 589 тис. грн. Скорочення термінів розрахунків із покупцями дозволить підвищити ліквідність підприємства та ефективніше використовувати грошові ресурси у господарській діяльності.

Отже, основними резервами зростання прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» є оптимізація витрат, збільшення обсягів реалізації продукції, скорочення адміністративних витрат, підвищення ефективності використання основних засобів та прискорення оборотності оборотних активів. Реалізація зазначених заходів дозволить підприємству суттєво покращити фінансові результати та забезпечити стабільний розвиток у перспективі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження теоретичних підходів до визначення сутності фінансових результатів дозволило встановити, що дана економічна категорія має складний і багатогранний характер. Однією з причин різноманітності наукових поглядів є відсутність чіткого нормативного визначення поняття «фінансовий результат», що нерідко призводить до його ототожнення з категорією прибутку. Водночас таке трактування є неповним, оскільки прибуток виступає лише однією з можливих форм прояву фінансового результату.

На основі узагальнення наукових підходів обґрунтовано доцільність розгляду фінансового результату як підсумкового показника діяльності підприємства за певний період, який формується шляхом зіставлення доходів і витрат та може набувати форми прибутку, збитку або нульового результату.

З метою вдосконалення нормативно-правового забезпечення та підвищення однозначності трактування фінансових результатів доцільно доповнити чинну нормативну базу офіційними визначеннями понять «фінансовий результат» і «нульовий результат». Крім того, перспективним напрямом є розроблення та затвердження окремого Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Фінансові результати», положення якого можуть бути використані не лише в обліковій практиці, а й у сфері податкового регулювання та фінансового аналізу діяльності підприємств.

Дослідження сучасних підходів до аналізу фінансових результатів показало, що найбільш поширеними є горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний і факторний методи аналізу, застосування яких дозволяє комплексно оцінити фінансовий стан підприємства, виявити резерви підвищення прибутковості та забезпечити обґрунтованість управлінських рішень. У сучасних умовах господарювання особливого значення набуває використання комплексного підходу до аналізу фінансових результатів, який

поєднує традиційні методи оцінювання з елементами прогнозування, бюджетування та фінансового контролю.

Проведений аналіз фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво» за 2023–2025 роки свідчить про загалом позитивні тенденції розвитку підприємства, хоча окремі показники характеризуються нестабільною динамікою. Так, доходи підприємства протягом досліджуваного періоду залишалися стабільними з тенденцією до зростання у 2025 році. Загальна сума доходів збільшилася з 26505 тис. грн. у 2023 році до 29852 тис. грн. у 2025 році, або на 3347 тис. грн. (12,6%). Основним джерелом формування доходів є чистий дохід від реалізації продукції, частка якого протягом усіх років перевищувала 99%, що свідчить про високу залежність підприємства від основної діяльності.

Витрати підприємства у 2025 році зросли до 29537 тис. грн., що на 3317 тис. грн. (12,7%) більше порівняно з 2023 роком. Найбільшу частку у структурі витрат становить собівартість реалізованої продукції, яка коливалася від 77,45% до 86,09% загального обсягу витрат. Водночас адміністративні витрати зросли з 1474 тис. грн. до 2245 тис. грн., а їх частка збільшилася з 5,62% до 7,60%, що свідчить про підвищення управлінських витрат.

Операційні витрати ДП «Чернівецьке військове лісництво» за аналізований період зросли на 5660 тис. грн., або на 24,4%, досягнувши 28840 тис. грн. у 2025 році. Найбільш динамічно збільшувалися витрати на оплату праці — з 7045 тис. грн. до 10899 тис. грн., або на 54,6%, унаслідок чого їх частка у структурі операційних витрат підвищилася з 30,39% до 37,79%. Одночасно частка матеріальних витрат скоротилася з 35,89% до 33,54%, а інших операційних витрат — з 24,62% до 18,76%.

Аналіз прибутку показав неоднозначну динаміку фінансових результатів. Валовий прибуток у 2024 році зріс на 2282 тис. грн., проте у 2025 році скоротився на 1545 тис. грн. під впливом зростання собівартості продукції. Чистий прибуток у 2024 році зменшився з 285 тис. грн. до 242 тис. грн., або на 15,1%, однак у 2025 році збільшився до 315 тис. грн., що на 73 тис. грн. (30,2%)

більше в порівнянні із попереднім роком.

Результати факторного аналізу валового прибутку свідчать, що у 2023-2024 роках його приріст на 2282 тис. грн. був забезпечений насамперед зниженням собівартості реалізованої продукції (+2278,2 тис. грн.) та покращенням структури реалізації (+382,2 тис. грн.). Натомість у 2024-2025 роках зростання собівартості (-2320,6 тис. грн.) і погіршення структури реалізації (-693,2 тис. грн.) зумовили скорочення валового прибутку на 1545 тис. грн., незважаючи на позитивний вплив збільшення обсягів реалізації (+1468,8 тис. грн.).

Факторний аналіз чистого прибутку показав, що у 2023–2024 роках його зменшення на 43 тис. грн. було викликане насамперед скороченням власного капіталу (-52,86 тис. грн.) та зниженням ефективності його використання (-3,24 тис. грн.). У 2024–2025 роках приріст чистого прибутку на 73 тис. грн. забезпечувався переважно підвищенням оборотності активів (+59,43 тис. грн.), зростанням мультиплікатора власного капіталу (+42,07 тис. грн.) і чистої рентабельності (+12,45 тис. грн.).

Показники рентабельності ДП «Чернівецьке військове лісництво» загалом демонструють позитивну тенденцію. Рентабельність активів зросла з 1,27 % до 2,02 %, рентабельність власного капіталу – з 1,47% до 2,41%, рентабельність виробничих фондів – з 1,41% до 2,46%, а рентабельність основних засобів – з 1,63% до 3,03%. Найвищі темпи зростання продемонструвала рентабельність персоналу, яка збільшилася з 3,85% до 4,57%. Разом із тим рентабельність продукції характеризувалася значними коливаннями: у 2024 році вона досягла 29,87%, а у 2025 році знизилася до 17,93% через підвищення собівартості продукції.

Загалом результати аналізу свідчать, що у 2025 році ДП «Чернівецьке військове лісництво» покращило основні фінансові результати та показники рентабельності порівняно з попередніми роками.

В умовах воєнного стану доцільним є використання інтегрованого механізму забезпечення стійкого формування фінансових результатів ДП

«Чернівецьке військове лісництво», який передбачає реалізацію заходів антикризового фінансового управління, диверсифікацію діяльності, застосування сучасних фінансових інструментів, логістичну адаптацію, ефективне управління трудовими ресурсами, стратегічне планування та активне використання механізмів державної й міжнародної підтримки. Запровадження такого механізму сприятиме зміцненню фінансової стійкості підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності.

Аналіз перспектив зростання фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво» засвідчив, що підприємство протягом 2023-2025 років працювало прибутково, однак має незначний запас фінансової стійкості. Поріг рентабельності у 2025 році становив 28653 тис. грн., або 95,99% операційного доходу, що свідчить про високу залежність фінансових результатів від обсягів реалізації продукції та рівня витрат. Запас фінансової стійкості перебував у межах 4%, що характеризує обмежений рівень фінансової безпеки підприємства.

Основними резервами зростання прибутку ДП «Чернівецьке військове лісництво» є оптимізація операційних витрат, збільшення обсягів реалізації продукції, скорочення адміністративних витрат, підвищення ефективності використання основних засобів та прискорення оборотності оборотних активів. Розрахунки показали, що лише за рахунок зниження операційних витрат на 5% підприємство може отримати додатковий прибуток у розмірі 1473,4 тис. грн., що майже у чотири рази перевищує фактичний прибуток від операційної діяльності у 2025 році. Тобто, перспективи покращення фінансових результатів ДП «Чернівецьке військове лісництво» пов'язані з підвищенням ефективності використання ресурсного потенціалу, удосконаленням системи фінансового управління, розширенням ринків збуту, модернізацією виробничих процесів та посиленням фінансової стійкості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдалян К.В. Основні підходи до економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств. *Економічний вісник університету*. 2018. Випуск № 37/1. С. 162-167.
2. Бегун С. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: статистична оцінка. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. № 3. С. 168-176.
3. Боднар О. А., Семенюк А. І. Формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. *Modern economics*. 2024. № 44. С. 23-29.
4. Бровко Л. І., Соколова Л. О. Фінансовий результат діяльності аграрного підприємства та резерви підвищення. *Агросвіт*. 2022. № 21. С. 44-51.
5. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз: навч. посіб. Житомир: Рута, 2003. 608 с.
6. Власова Н. О., Мелушова І. Ю. Ефективність формування фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харків: Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі, 2008. 259 с.
7. Гончарук І. В., Старосуд В. І., Мулик Т. О. Фінансові результати сільськогосподарських підприємств: механізм формування та аналітична оцінка (на прикладі Ялтушківської дослідно-селекційної станції ІБК І ЦБ НААН України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 3 (31). С. 18— 34.
8. Гуцаленко Л., Молдован М. Фінансові результати в системі обліку підприємств агробізнесу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. № 3. С. 317-323.
9. Желізняк Р. Й., Побурко О. Я., Сергеев О. М., Адаменко Д. В. Фінансові результати підприємств під час пандемії та у військовий час: динаміка та тенденції. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2022. № 10. С. 153-159.

10. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.
11. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 388-393.
12. Калінеску Т. В., Калиніченко Т. Л. Облік і аналіз фінансових результатів в сучасних умовах діяльності підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2023. № 1. С. 28-34.
13. Коваль Л. В., Резніченко Р. В. Формування фінансового результату операційної діяльності аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2024. № 20. С. 93-101.
14. Козлов В. П., Юрчишен Д. В. Оцінка впливу чинників на фінансовий результат підприємства. *Ефективна економіка*. 2023. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_11_69.
15. Колесніченко А. С., Авраменко Т. О., Стригуль А. А. Економічна сутність категорій "витрати", "доходи" та "фінансові результати" у забезпеченні фінансової стійкості підприємства. *Бізнес Інформ*. 2023. № 11. С. 231-240.
16. Кононенко Ж. А., Миколенко І. Г., Кононенко О. А. Факторний аналіз фінансових результатів підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 69. С. 86-90.
17. Косова Т. Д., Коваленко О. О., Кондратенко М. С. Консалтинг на фінансовому ринку в системі покращення фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 5. С. 17-21.
18. Купріна Н. М., Шкарупа С. С., Антонюк О. П. Фінансові результати діяльності підприємств: сучасні аспекти методики аналізу в системі управління та розвитку діяльності суб'єктів АПК України. *Економіка харчової промисловості*. 2024. Т. 16, Вип. 2. С. 34-43.
19. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агро- світ*. 2020. № 15. С. 67-73.
20. Лупенко Ю., Лупенко А. Фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств в довоєнний і воєнний період. *Облік і*

фінанси. 2024. № 1. С. 28-37.

21. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.

22. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 29. С. 148-153.

23. Марусяк Н. Л. Вплив фінансових результатів на забезпечення самофінансування державних лісогосподарських підприємств. *Бізнес-навігатор*. 2021. Вип. 1. С. 124-129.

24. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 93-96.

25. Міщук Є. І., Поліщук І. О. Роль аналізу та управління фінансовими результатами в стратегії підприємницької діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 23. С. 14-21.

26. Мочерний С.В. Політична економія: навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2002. 687 с.

27. Мулик Т. О., Стебловський А. О. Фінансові результати підприємства: сутність та особливості відображення у звітності. *Агросвіт*. 2024. № 5. С. 86-95.

28. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf.

29. Нападовська Л.В. Управлінський облік: монографія. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. 450 с.

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

31. Орехова А. І., Толстошеева В. С. Організаційні аспекти та проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Держава та регіони*.

Серія: Економіка та підприємництво. 2021. № 6. С. 140-143.

32. Пантелєєв В.П., Сніжко О.С. Словник бухгалтера та аудитора. Київ: Інформ.-аналіт. Агентство, 2009. 239 с.

33. Панченко В. А. Управління фінансово-економічними результатами підприємств ІТ-сектора. *Проблеми економіки. 2023. № 1. С. 105-110.*

34. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Формування ринкових відносин в Україні. 2016. № 2. С. 25-37.*

35. Погорєлова Т. В. Фінансові результати підприємницької діяльності та їх розподіл у національній економіці. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2022. № 8. С. 25-31.*

36. Податковий Кодекс України: Закон України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

37. Рзаєва Т. Г., Сереветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу за показниками фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету. 2020. № 3. С. 121-124.*

38. Самофалова М. О. Оцінка потенціалу та фінансових результатів машинобудівних підприємств. *Ефективна економіка. 2024. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_11_62.*

39. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2010. Випуск 18. Ч.І. С. 135-141.*

40. Скорнякова Ю.Б., Мордвинов К. О. Фінансові результати діяльності підприємства: принципи обліку та облікова політика. *Економіка та суспільство. 2025. №71. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5460/5401>*

41. Скрипник М. І., Шайнюк І. В. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2020. № 17. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/17/6426>.*

42. Сулима М. О., Гвінсадзе А. А. Ефективне управління доходами, витратами і фінансовими результатами підприємства. *European scientific journal of economic and financial innovation*. 2024. № 1. С. 188-199.

43. Турило А. М., Короленко Р. В., Святенко С. В. Фінансовий результат: сутність і оцінка його інноваційної складової для підприємств залізничної промисловості Кривбасу з позиції змісту фінансової діяльності. *Вісник Криворізького національного університету*. 2023. Вип. 56. С. 62-67.

44. Фірман Н. Я., Вашків О. П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 5 (22). С. 162-168.

45. Халатур С. М., Сірко А. Ю., Правило О. Л. Сучасні виклики в процесі формування стійкості фінансових результатів підприємства в умовах війни. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 18. С. 64-68.

46. Хмелюк А. В., Ярмо С. А. Аналіз фінансових результатів та діагностика ймовірності банкрутства промислового підприємства. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2024. № 2. С. 171-179.

47. Чайковська І. І., Проскурович О. В. Оцінювання тенденцій фінансового результату збутової діяльності виробничого підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2024. Iss. 1. С. 50-62.

48. Шавріна Ю. В., Слюніна Т. Л. Аудит фінансових результатів підприємства. *Бізнес Інформ*. 2024. № 6. С. 308-314.

49. Шипіна С. Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. *Вісник ЖДТУ*. 2012. № 1(59). С. 229-232.

50. Dearden J. Measuring profit center managers. *Harvard Business Review*. 1987. Vol. 65. P. 84-88.